

انجيل متى

۱

شجرنومه عيسى مسيح

- ۱ کتاب تاريخچه عيسى مسيح،
کووک داوود، کووک ابرو هيم:
- ۲ ابرو هيم بووه اسحاق،
اسحاق بووه يعقوب و
يعقوب بووه يهودا و برارونش بيد.
- ۳ يهودا بووه فارص و زارح بيد و نوم مارشون تامار بيد.
فارص بووه حصرون
و حصرون بووه رام.
۴ رام بووه عميناداب،
عميناداب بووه نحشون
و نحشون بووه سلمون بيد.
- ۵ سلمون بووه بوغز بيد و مار بوغز راحاب نومش بيد.
بوغز بووه عويد بيد و مار عويد روت نومش بيد.
عويد بووه يسا بيد.
- ۶ يسا بووه داوود پادشا
و داوود پادشا بووه سلمون بيد و مار سلمون پشتر زونه اوريا بيد.
- ۷ سلمون بووه رُبعام
و رُبعام بووه ابيا
و ابيا بووه اسا بيد.

٨ آسا بووه پهوشافاط،
پهوشافاط بووه يورام
و يورام بووه عَزِيَا بِيْد.
٩ عَزِيَا بووه يوتام،
يوتام بووه آحاز
و آحاز بووه جزقيا بِيْد.
١٠ جزقيا بووه مَنَسِي،
مَنَسِي بووه آمون
و آمون بووه يوشيا بِيْد.
١١ يوشيا بووه يَكُنْيَا و برارونش بِيْد.
م اى زمون يهوديون به سرزمين بابل تبعيد بيسن.

١٢ بعد آ تبعيد يهوديون به بابل:

يَكُنْيَا بووه شِنَلْتِي ثِيْل
و شِنَلْتِي ثِيْل بووه زروبايل بِيْد.
١٣ زروبايل بووه ابيهود،
ابيهود بووه الياقيم،
و الياقيم بووه عازور بِيْد.
١٤ عازور بووه صادق،
صادوق بووه اخيم،
و اخيم بووه اليود بِيْد.
١٥ اليود بووه العازار،
العازار بووه متان،
و متان بووه يعقوب بِيْد.

١٦ يعقوب بووه يوسف مره مريم بِيْد

كه عيسى ملقب به مسيح آ او به دنيا اومه.

١٧ ايطو، آ ابروهيم تا داوود سر يك چارده نسل و آ داوود تا زمون تبعيد
يهوديون به بابل، چارده نسل و آ زمون تبعيد تا مسيح چارده نسل بِيْدن.

تولد عيسى مسيح

١٨ تولد عيسى مسيح ايطو اتفاق اُفتيد: مريم، مار عيسى، نومزد يوسف بِيْد.
اما نوها يانكه پي يك عروسي كُنن، معلوم دا كه مريم آ روح القدس وسن

بیسہ۔^{۱۹} آ اونجون کہ نومزدش یوسف پیایہ صالح بید و نخاس مریم رسوا بووہ، ایطو فکر کورد کہ بی سر صدا آ او سوا بووہ.^{۲۰} اما هَمو زمون کہ ای تصمیم گروف، یکہ آ ملاکون خداوند م خو وَش ظاهر بیس و گفتش: «ای یوسف، کووک داوود، آ اُسوندن زونہ خودت مریم مترس، سی یانکہ بچہ کہ م رچمشہ، آ روح القدسہ.^{۲۱} او کووکہ بہ دنیا بمیارہ و تو اووہ عیسی نوم ونی، سی یانکہ او قوم خوشہ آ گناہاشون نجات بدہہ.»^{۲۲} کُل هُنون اتفاق اُفتید تا اوچیایہ کہ خداوند بہ نبی خودش کُف بید، بہ حَقّت رَسن کہ:

«باکرہ وسن بیوہ، کووکہ بہ دنیا بمیارہ

و اووہ عمانوئیل نوم ونن،»

کہ بہ معنی «خدا پی اُمون.»^{۲۴} وختی یوسف آ خو ورسید، اوچیایہ کہ ملاکہ خداوند بہ او فرمون دا بید، انجوم دا و مریم بہ زونی اُسوند.^{۲۵} اما پیش همبستر نبیس تا وختی کہ او کووک خوشہ بہ دنیا اُرد و یوسف اووہ عیسی نومید.

۲

مُغون ستارہ شناس سی دیدن عیسی میان

^۱ عیسی م زمون سلطنت هیرودیس پادشا، م شر بتلجم یہودیہ بہ دنیا اوّمہ. م ای زمون چن مُغ ستارہ شناس آ شرق زمین بہ شر اورشلیم اوْمن،^۲ و پرسیدن: «او بچہ کہ وا پادشا یہود بووہ کجاس؟ سی یانکہ اُمون ستارہ اووہ م مشرق دیدمہ و سی پرستش اوّمہ.»^۳ وختی ای خبر بہ گوش ہیرودیس پادشا رسید خلی مضطرب بیس و کُل مردم اورشلیم آم مضطرب بیسن.^۴ ہیرودیس کُل کاهنون اعظم معبد و معلمون تورات قوم مَخاس و ا هُنون پرسید: «مسیح کجا وا بہ دنیا آیہ؟»^۵ جوواب دان: «م بتلجم یہودیہ، سی یانکہ میکانہ نبی دربارہ یان ایطو نوشتہ:

^۶ «ای بت لجم کہ م سرزمین یہودیہ

تو م شرا یہودا، شر کم ارزشہ نیسی،

سی یانکہ آ تو فرمورواپہ ظہور بگنہ

کہ قوم مو، اسرائیل چوپونی و زبری بگنہ.»

^۷ پ ہیرودیس مُغون ستارہ شناس م خفا پیش خودش مَخاس و زمون دَقق ظہور ستاران ا هُنون پرس و جو کورد.^۸ اوسون هُنون بہ بتلجم روئہ کورد و بہ هُنون کُف: «رووہ و دربارہ او بچہ پی دقت تحقیق کُنہ. وختی اووہ

جوسه، مونَ آم خبر گنه تا ايم و اووه سجده گنم.»^۹ هُنون بعد ا فَميدن قصا پادشا، روته بيسن. اوسون ستاره که م مشرق ديدن بيد، نوها نوها هُنون برفت تا آخير بالا چايه که بچه بيد، وسيد.^{۱۰} هُنون پي ديدن ستاره جلی شاد بيسن.^{۱۱} وختی به خونه رسيدن و بچنه پي مارش مريم ديدن، ری سر زمين وندن، او بچنه پرستش کوردن. اوسون صندوقا خوشونه گوشيدن و هديايه ا طلا و کندر و چيا خوشبو به او پشگش کوردن.^{۱۲} هُنون وختی م خو هشداره دريافت کوردن که پيش هيروديس نورگردن، ارهه دگه رسويار شر خوشون بيسن.

فرار به مصر

^{۱۳} بعد ا رفتن مُغون ستاره شناس، ملاکه خداوند م خو ور يوسف ظاهر بيس و گف: «ورسک، بچه و مارش وردار و به مصر گروز و اونجون منات تا به تو خبر دوهام، سی يانکه هيروديس دُما بچس و مخو اووه گشه.»^{۱۴} پ يوسف وخت شو ورسيد، بچه و مارش گروفت و رسويار مصر بيس،^{۱۵} و تا وخت مرگ هيروديس اونجون موند و ايطو حرفيه که خداوند به زون نبی خودش گف بيد، تحقق پدا کورد که: «کووک خومه ا مصر بونگ کوردم.»^{۱۶} وختی هيروديس فميد که مُغون ستاره شناس گولش زندنه، سخت آشفته بيس و دستور دا تا م بتلجم و اطراف وان گل کووکون دو ساله و کمتر ا دو سال، طبق تاريخه که ا مُغون تحقق کورد بيد، گشن.^{۱۷} اوسون اوچپايه که به زون ارميا نبی گفته بيسن بيد، به حَققت رسيدن که:

^{۱۸} «صدايه ا رame به گوش برسّه،
صدا گريوه زوری و ماتم عظيم.
راحيل سی بچونش بگريوه
و تسلی پدا نم گنه،
سی يانکه بچون نسلش موردنه.»

ورگشتن به ناصره

^{۱۹} بعد ا موردن هيروديس، ملاکه خداوند م مصر به خو يوسف اوامه^{۲۰} و گف: «ورسک، بچه و مارش وردار و به سرزمين اسرائيل ورگرد، سی يانکه هُنون که نيت جون بچنه داشتن، موردنه.»^{۲۱} پ يوسف ورسيد، بچه و مارش گروفت و به سرزمين اسرائيل ورگشت.^{۲۲} اما وختی فميد اركلائوس ا جا بووش هيروديس م يهوديه حاکم بيسه، ترسيد اونجون رووه، آندو م خو به او هشدار دايه بيس پ او آلا نووحي جليل رفت^{۲۳} و م شره به اسم ناصره ساکن بيس. ايطو، حرف انبيا به حَققت رسيد که گفتن بيد «ناصری» خونده

ظهور یحییٰ پغمبر

۱ بعد اَچَن سال یحییٰ تعمید دهنده ظهور کورد. او م بیابون یهودیه موعظه بکورد و ۲ بگُف: «توبه کُنه سی یانکه پادشوهی اَسْمون نَزیک بیسه!» ۳ یحییٰ همو گسیه که اِشعیا نبی دربارش گفته:

«صدا وانکه م بیابون پی فریاد بگووه:

”رَنه سی خداوند آماده کُنه!

مسیرا اووه صاف کُنه!»

۴ یحییٰ جویمه اَپشم شتر وَش داشت و کمر بند چرمیه سَر کمرش بَس و غذاش گُلو و عسل صحرویی بید. ۵ مردم اَ اورشلیم و سراسر یهودیه و اَ کُل نُووحی اطراف روخونه اردن، گُلتون پیش او برفتن ۶ و به گُناها خوشون اعتراف بکوردن و م روخونه اردن اَ دَس او تعمید بگروفتن.

۷ اما یحییٰ وختی خلی اَ فریسیون و صدوقیون دید که به اونجون که او تعمید بدا ب اومن، به هُنون گُف: «ای افعی زادون! کی به شُمون هشدار دا که اَ غضبه که در پِش، فرار کُنه؟» ۸ پَ ثمره بیاره که پرازنده توبه بووه ۹ و پی خوتون مگووه جد اُمون اِبروهیم. سی یانکه به شُمون بگووم خدا تَره اَ ای سنگا نسله سی اِبروهیم عمل اَره. ۱۰ ایسون تور وَر ریشه درختا وَنده بیسه. هر درختِه که میوه خوب ندهه، بُریده و م نَش بسه ببوه.

۱۱ «مو شُمون سی توبه، پی اُو تعمید بدوهم؛ اما وانکه بعد اَ مو میایه مقامش اَ مو بالاتره و مو حتی پرازنده نِسْم کوشاش نوها پاش وَنم. او شُمون پی روح القدس و نَش تعمید بدهه. ۱۲ او چنگک خوشه م دَس دازه و خرمنگا خوشه پاک بگُنه و گُنوم خوشه م اَمبار ذخیره بگُنه، اما گَهه پی نَشبه خو نرفتنی بسوزنه.»

تعمید عیسی

۱۳ اوسون عیسی اَ جلیل به روخونه اردن اومه تا اَ دَس یحییٰ تعمید گِره. ۱۴ اما یحییٰ تقلا کورد اووه نهلش ای کار کُنه و به او گُف: «موئم که وا اَ تو تعمید گِرم و ایسون تو پیش مو اومیه که تعمید گِری؟» ۱۵ عیسی در جواب گُف: «هَل ایسون ایطو بووه، سی یانکه پرازندس که اُمون صالحی به کمال

رَسُوْنِم. پَ یحییِ اَم روضی بیس. ^{۱۶} وختی عیسی تعمید گروف، بی معطلی ا
 او اومه در. هموسون آسُمون گوئیس و او روح خدان دید که لِفِ گموتَره فرو
 اومه و وَش قرار گروف. ^{۱۷} اوسون صدایه ا آسُمون نازل بیس که «یان
 کووک محبوبم که ا او روضییم.»

۴

عیسی آزمایش بووه

^۱ اوسون روح القدس، عیسان به بیابون بورد تا اونجون شیطون اووه وسوسش
 گنه. ^۲ عیسی چل روز و شو پی روزَه سر کورد و بعد ا وان خلی گسنه بیس.
^۳ اوسون شیطون پیشش اومه و به او گف: «اَر کووک خدوی، به ای سینگا گو
 نون بوون!» ^۴ عیسی جوواب دا گف: «م کتابا مقدس نوشته بیسه که:

«انسان تینا پی نون زنده نی،

بلکه به هر کلمه که خدا بفرمایه.»

^۵ اوسون شیطون اووه به شر مقدس بورد و سر بِلندی معبد وند ^۶ و گف: اَر
 کووک خدوی، خوته به زر، سی یانکه م کتابا مقدس نوشته بیسه:

«ا و به ملاکون خودش فرمون بدهه

و هُنون تون سر دَساشون بگرن،

مبادا پات به سینگه خوره.»

^۷ عیسی به او جوواب دا: «یان م کتابا مقدس نوشته بیسه که،

«خداوند خدا خوته امتحون مکن.»

^۸ یه ر دِگه شیطون اووه بالا گوهه خلی بِلند بورد و کُل حکومتا دنیان پی کُل
 شکوه و جلالشون به او نشون دا ^۹ و گف: «اَر نوهام به خاک اُفتی و مون
 سجده کنی، کُل هُنون به تو ببخشم.» ^{۱۰} عیسی به او گف: «دیر بات ای
 شیطون! سی یانکه م کتابا مقدس نوشته بیسه:

«خداوند، خدا خوته پرست

و تینا اووه عبادت کن.»

^{۱۱} اوسون شیطون اووه هشت و ملاکون اوین، خدمتش کوردن.

شرو خدمت عیسی م جلیل

^{۱۲} وختی عیسی فمید که یحیی گروفتار بیسه، به ولایت جلیل ورگشت.
^{۱۳} اوسون ناصرن ترک کورد، به شر گفرناحوم رفت و اونجون اقامت کورد.

گفَرناحوم کنار دریاچه جلیل و مَنووحی زبولون و نَفْتالی واقع بید. ^{۱۴} ایطو بیس که کلوم اِشعیا نبی به حَقَّت رَسَه که گُف بید:

^{۱۵} «سرزمین زبولون و نَفْتالی،

م کنار دریاچه و اولاً روخونه اردن،

و جلیل، سرزمین قوما غریبون

^{۱۶} اونجون مردمه که م توریکی به سَر ببوردن،

نور عظیمه دیدن،

و وَر هُنون که م دیار سایه موردن ساکن بیدن،

روشنویی تو بید.»

^{۱۷} آ او زمون عیسی شرو کورد به موعظه کوردن و ای پیوم دا که: «توبه

گُنه، سی یانکه پادشوهی اَسْمون نَزیک بیسه!»

اولی شاگردون عیسی

^{۱۸} وختی عیسی کنار دریاچه جلیل رَه برفت، دو برار دید که نوماشون

شَمعون، ملقب به پَطْرُس و اندریاس بیدن و تور م دریا بشوندن، سی یانکه

موهیگر بیدن. ^{۱۹} به هُنون گُف: «ا دُما مو بیایه که شَمون صیاد مردم بگنم.»

^{۲۰} هُنون بی معطلی تورا خوشونه هشتن و ا دُما عیسی رفتن. ^{۲۱} وختی به رَه

خودش ادامه دا، دو برار دِگه یعنه یعقوب کووک زبیدی و برارش یوحنا دید

که پی بووشون زبیدی م بلم بیدن و تورا خوشونه آماده بکوردن. هُنون ام پیش

خودش بونگ کورد. ^{۲۲} هُنون بی معطلی بلم و بووه خوشونه هشتن و ا دُما او

رفتن.

شفا مَرَضون

^{۲۳} ایطو، عیسی م سرتاسر جلیل بگشت و م معبدا هُنون تعلیم بدا و خبر

خووش پادشوهی خدان اعلام بکورد و هر درد و مَرَضی ا مردم شفا بدا.

^{۲۴} پ تعریفش م سرتاسر سوریه پچس و مردم گل مَرَضون که به انواع مَرَضا

و دردا دچار بیدن و همیطو دو زیون و هُنون که صرع داشتن و فلجون پیشش

ب آوردن و هُنون شفا بدا. ^{۲۵} پ جوماعتا گیه ا جلیل و دِکاپولیس، ا اورشلیم و

ولایت یهودیه و اولاً اردن ا دُما او رونه بیسن.

۱ وختی عیسی او جو ماعتان دید، به گوهه رفت و نشیست. اوسون شاگردونش پیشش اومن. ۲ اوسون شرو کورد به تعلیم داینشون و گُف:

۳ «خووشا به حال هُنون که احتیاج روحانی خوشونَه به خدا حس بکُنین، سی یانکه پادشوهی آسُمون سی هُنون.

۴ خووشا به حال هُنون که م ماتمن،

سی یانکه هُنون تسلی ببینن.

۵ خووشا به حال فروتنون،

سی یانکه هُنون زمین به میراث

ببَرن.

۶ خووشا به حال گُسنون

و تُشنون عدالت و صالحی،

سی یانکه هُنون سیر ببوون.

۷ خووشا به حال رحیمون،

سی یانکه وَر هُنون رحم ببووه.

۸ خووشا به حال پاکدلون،

سی یانکه هُنون خدان ببینن.

۹ خووشا به حال هُنون که دُما صلحن،

سی یانکه هُنون بچون خدا

خونده ببوون.

۱۰ خووشا به حال هُنون که م رَه صالحی آزار ببینن،

سی یانکه پادشوهی آسُمون آ هُنون.

۱۱ خووشا به حال شُمون، اوسون که مردم سی دل مو، شُمون دشمنون دهن و

آزار رسونن و هر قِصه بده ا دُرو علیه شُمون گوون. ۱۲ خووش بایه و شودی

گُنه سی یانکه پاداشتون م آسُمون عظیمه. سی یانکه همیطو پعمبرونیَه که قبل آ

شُمون ببیدنه، آزار رسونیدن.

نور و نِمک

۱۳ شُمون نِمک دنیایه. اما آر نِمک مزه خوشه آ دَس دَهه، دِگه به چه درد

بخوره؟ دِگه به درد نَم خوره اِلا یانکه دَر رخته بووه و پامال مردم بووه.

۱۴ شُمون نور دنیایه. شَریَه که بالا گوهه بنا بیسنه، نَم بووه قایوم کورد.

۱۵ هیچ کَ چراغ نَم گولته تا وان زر سلَه وَنه، بلکه وان سَر چراغدون بوته تا

نورش وَرْ كَلْ هُنُونِ كِه مِ خونن، تابه. ۱۶ پِ هِلِه نور شُمون وَرْ مردم تابه تا كارا خوبتون بينن و بووه شُمون كِه مِ اَسْمون، ستايش كُنن.

تحقق عهد عتيق

۱۷ گمون مَكْنِه كِه اوممه تا تورات و نوشتا پِغَمبرونَ باطل كُنْم؛ نَ اوممه تا هُنونَ باطل كُنْم، بلکه اوممه تا تحققشون بخشم. ۱۸ يقين داشته بايه، به شُمون بگووم، تا اَسْمون و زمين اَ بن نرووه، نقطه يا حمزه اَ تورات اَتَه اَ بن نَم رووه، تا يانكه كَلْ به انجوم رَسن. ۱۹ پِ هر كه يِكِه اَ كوچوكترين اَي احكام كَم اهميت حساب كُنَه و به بقيه اَم ايطو اوموزونه، مِ پادشوهي اَسْمون، كوچوكترين به حساب آيه. اما هر كه اَي احكام اِجرا كُنَه و هُنونَ به بقيه اوموزونه، او مِ پادشوهي اَسْمون كِپ خونده ببوه. ۲۰ سي يانكه به شُمون بگووم، تا صالحي شُمون بِنَر اَ صالحي فريسيون و معلمون تورات نبوه، اَتَه به پادشوهي اَسْمون رَه پِدا نَم كُنِه.

خشم

۲۱ شَنُفْتِيَه كِه به قديميون گفته بيسه، "قتل مَكْنِه و هر كه قتل كُنَه، سزاوار محاکمَس." ۲۲ اما مو به شُمون بگووم، هر كه وَر برار خودش خشم كِرَه، سزاوار محاکمَس و هر كه به برار خودش ابله گووه، سزاوار محاکمه مِ حضور شوراس و هر كه به برار خودش احمق گووه، سزاوار تَش جهنمه. ۲۳ پِ اَر وخت تقديم هديت سَر مذبج، به ياد اوردی كه برارت اَ تو چي به دل داره، ۲۴ هديت سَر مذبج هل و اول رو و پي برار خودت اُشتي كُن و اوسون بيو و هديت تقديم كُن. ۲۵ پي شوکی خودت كه تونَ به محكمه بَبَرَه، تا هني پيش مِ رَه هسي، صلح كُن، مبادا تونَ به قوضي سُبوره و قوضي تونَ تحويل نكبون دهه و به زندون اُفتي. ۲۶ يقين داشته بات، به تو بگووم كه تا قرش اَخر ندهي، اَ زندون خلاص نَم بووي.

شهوت

۲۷ «شَنُفْتِيَه كِه گفته بيسه، "زنا مَكْن." ۲۸ اما مو به شُمون بگووم، هر كَ پي شهوت به زونه سيل كُنَه، هموسون مِ دلش پيش زنا كورده. ۲۹ پِ اَر تپه راسيت به كُنَّا بَبَهت، وَاَن برار و دير به، سي يانكه تونَ بِنَر وَاَن كه عضوه اَ اعضات نابود بووه تا يانكه كَلْ بدنن به جهنم بسه بووه. ۳۰ و اَر دَس راسيت به كُنَّا بَبَهت، وَاَن قطع كُن و دير به، سي يانكه تونَ بِنَر وَاَن كه عضوه اَ اعضات نابود بووه تا يانكه كَلْ بدنن به جهنم بسه بووه.

طِلاق

۳۱ «هَمِيطُو كَفْتَه بِيْسَه كَه ”هر كه زونه خوشه طِلاق دَهَه، وا به او طِلاقنومه دَهَه.“» ۳۲ اما مو به شُمون بگوؤم، هر كه زونه خوشه اِلا سي دل خيانت م زناشويي طِلاق دَهَه، باعث زناكار بيسن او بيسه و هر كه زونه طِلاق دايه به زوني اُسونه، زنا بگُنه.

قسم

۳۳ و اَندو شَنُفَنِيَه كَه به قديميون كَفْتَه بِيْسَه، ”قسم دُرُو مَخور، بلکه به قسما خودت به خدا وفا كُن.“ ۳۴ اما مو به شُمون بگوؤم، هيچ وخت قسم مَخوره، نه به اَسْمون، سي يانكه تخت پادشوهي خداس ۳۵ و نه به زمين، سي يانكه كرسي زَرِ پا اووَه و نه به اورشليم، سي يانكه شَر او پادشا گُنه. ۳۶ و به سَر خودت اَم قسم مَخور، سي يانكه حتى مِيَه سَفَد يا سِيَه نَثَرِي كُنِي. ۳۷ پَ ”آ“ شُمون هَمو ”آ“ بووه و ”نه“ شُمون ”نه“، سي يانكه اَيان بيشتر، اَشِطُونَه.

انتقام

۳۸ هَمِيطُو شَنُفَنِيَه كَه كَفْتَه بِيْسَه، ”تِيَه اَ جَا تِيَه و دِنْدون اَ جَا دِنْدون.“ ۳۹ اما مو به شُمون بگوؤم، نوها شخص شرور مِوسَه. اَر كِسِه طرف راس ريت كَشِيدِيَه زَنَه، اولا رِيَتَم وِرْگَرْدون. ۴۰ و هر وخت كِسِه خاسَه بووه تَوَن به محكمه كَشَه، قَبَات اَ تَو اُسُونَه، عِبَاتَم سي او هِل. ۴۱ اَر كِسِه مجبورت كُنه دو كيلومتر پيش رووي، چار كيلومتر پيش رو. ۴۲ اَر كِسِه اَ تَو چي خاسَه بووه، به او يَه و اَ كِسِه كَه اَ تَو قرض خاسَه بووه، ري مورگرْدون.

مُحِبَت به دِشْمون

۴۳ شَنُفَنِيَه كَه كَفْتَه بِيْسَه، ”هَمَسَات مُحِبَت كُن و پِي دِشْمَنَت دِشْمَنِي كُن.“ ۴۴ اما مو به شُمون بگوؤم دِشْمون خوتونه مُحِبَت كُنه و سي هُنون كه به شُمون اَزَار بَرَسونن، دَعَا جَر كُنه، ۴۵ تا بووه خوتونه كه م اَسْمون، بَچون بووه. سي يانكه او عَفْتو خوشه وَر بدون و خوبون بتابونه و بارون خوشه وَر صالحون و بدكارون بيارونه. ۴۶ اَر تِنَا هُنون مُحِبَت كُنه كه شُمون مُحِبَت بَكِنن، چه پاداشه داره؟ اَيَا حَتِي خَرَاكِرُون اِيطُو نَم كُنِن؟ ۴۷ و اَر تِنَا بَرَارون خوتونه سلام گووه، چه فَرِقَه پِي بَقِيَه داره؟ مَر حَتِي قوما بتپرست اِيطُو نَم كُنِن؟ ۴۸ پَ شُمون كامل بووه اوَطو كه خدا بووه اَسْمونِي شُمون كامل.

صدقه داین

۱ «دلتون دِهه که کارا خوب خوتونه نوها تیا مردم انجوم ندهه، به ای نیت که شُمون بینن و تحسینتون کُین، آر ایطو کُنه پیش بووه خوتون که مِ اَسْمون، پاداشه نداره.»

۲ «پَ هر وخت صدقه بدهی، جار مَزَن، اوطو که ریاکارون مِ معبدا و کیچه بازار جار بَرَنَن تا مردم هُنون تحسین کُین. یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، هُنون پاداش خوشونه به کُل بدس آوردنه.»^۳ اما وختی به گسبه صدقه بدهی، مهَل حتی دَس چیت آ کاره که دَس راسیت بکُنه، آگا بووه.^۴ تا صدقه تو مِ خفا بووه؛ اوسون بووه اَسْمونیت که آ همه چی آگاهه، به تو پاداش بدهه.

دعا

۵ هر وخت که دعا بکُنی، لِف ریاکارون مبات که دوس دارن مِ معبدا و سر کیچا وسیده، دعا کُین تا مردم هُنون بینن. یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، هُنون پاداش خوشونه به کُل بدس آوردنه.^۶ اما تو، وختی که دعا بکُنی مِ تو خودت رو، دَر بَنَد و پیش بووه خودت که مِ خفاس، دعا کُن. اوسون بووه اَسْمونیت که آ همه چی آگاهه، به تو پاداش بدهه.

۷ «همیطو، وخت دعا، وردا بی معنی تکرار مکُنه، اوطو که قوما بت پرست تکرار بکُین، سی یانکه مَرَن سی دل زیاد گفتن ای وردا، دعاهاشون مستجاب ببووه.»^۸ پَ لِف هُنون مبابه، سی یانکه بووه شُمون قبل آ یانکه آ او درخاس کُنه، نیازا شُمون دونه.

۹ پَ شُمون ایطو دعا کُنه:

ای بووه اُمون که مِ اَسْمونی،

نوم تو مقدس و گرامی با.

۱۰ پادشوهی تو برقرار بووه.

اراده تو، اوطو که مِ اَسْمون انجوم ببووه،

سر زمین اُم به انجوم رسه.

۱۱ روزی هر روزمونه امروز به اُمون عطا فرما.

۱۲ و گناهامون بخشا،

اوطو که اُمون اُم هُنون که وَر اُمون بدی بکُین ببخسیم.

۱۳ و اُمون مِ آزمایش میبار،

و ا شِطون خلاصمون کُن.

سی یانکه پادشوهی و قدرت و جلال، تا ابد ا تون. آمین.

^{۱۴} سی یانکه آر خطاها مردم بخشیه، بووه آسمونی شُمون آم شُمون ببخشه.

^{۱۵} اما آر خطاها مردم نبخشیه، بووه شُمون آم خطاها شُمون نم بخشه.

روزه

^{۱۶} وختی که روزه بگره، لف ریاکارون ری تورو ش مباپه، سی یانکه هُنون

حالت ری خوشونه عوض بکُنن تا خوشونه پیش مردم، روزه دار نشون دهن.

یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، که پاداش خوشونه به کُل بدس آوردنه.

^{۱۷} اما تو وختی روزه بگری، به سر خودت روغن زن و ری خوته شور ^{۱۸} تا

روزت ور مردم معلوم ندهه، بلکه تینا ور بووه تو که م خفاس و بووه

آسمونیت که آ همه چی آگاهه، تون پاداش بدهه.

گنج م آسمون

^{۱۹} م زمین گنج گرد مکئه، جایه که بد و زنگ، ضرر برسونه و دزون وان

غارت بکُنن. ^{۲۰} بلکه گنج خوتونه م آسمون گرد کُنه، اونجون که بد و زنگ

ضرر نم رسونه و دزون غارت نم کُنن. ^{۲۱} سی یانکه هر جا گنجت اونجون،

دلت ام اونجون.

^{۲۲} تیه، چراغ بدن. آر تیت سالم بووه، کُل وجودت روشن ببووه. ^{۲۳} اما آر

تیت ناپاک بووه، کُل وجودت توریکی بگره. پ آر نوره که م تون توریکی

بووه، چه توریکی عظیمه ببووه!

^{۲۴} هیچ ک دو ارباب خدمت نتره کُنه، سی یانکه یا آ یکه نفرت بگره و به

یکه یکه مُحبت بکُنه و یا آ یکه آ هُنون فرمون بیره و یکه یگشونه خوار

بشماره. شُمون ام همیطو نتره هم بنده خدا بووه، هم بنده پیل.

زندى بی نگرونی

^{۲۵} پ به شُمون بگووم، نگران زندگی خوتون مباپه که چه خوره یا چه نوشیه

و نه نگران بدن خوتون که چه پوشیه. آیا زندگی آ خوراک و بدن آ پوشاک

مهمتر نی؟ ^{۲۶} باهندون آسمون سیل کُنه که نه بکارن و نه درو بکُنن و نه م

آمبار ذخیره بکُنن و بووه آسمونی شُمون به هُنون روزی بدهه. آیا شُمون خلی

با ارزشتر آ هُنون نیسه؟ ^{۲۷} کونتون آ شُمون که ترسه بووه پی دل نگرونی،

«یه ساعت به عمر خودش اضافه کُنه؟»

^{۲۸} «آچه سی پوشاک نگرونه؟ گُلا بهوریه سیل کُنه که چطو گپ ببوون، نه

زحمت بگشن و نه برسین. ^{۲۹} به شُمون بگوؤم که حتی سُلْمون آم پی کُل شکوه و جلالش لِف یکِه آ هُنون آراسته نییس. ^{۳۰} پَ آر خدا علوف صحرانَ که امروز هی و صوبا م تَنبیر بسَه ببووه، ایطو بیوشنه، آیا شُمون، ای کم ایمونون، خلی بَتر نَم پوشنه؟»

^{۳۱} «پَ نِگرون نبووه و مگووه چه خورم یا چه نوشم و یا چه پوشم. ^{۳۲} سی یانکه قوما بت پرست ا دُما ایطو چیایین، اما بووه اَسْمونی شُمون دونه که به کُل هُنون نیاز داره. ^{۳۳} بلکه اول دُما پادشوهی خدا و عدالت او بووه، اوسون کُل هُنون آم به شُمون عطا ببووه. ^{۳۴} پَ نِگرون صوبا مبابه، سی یانکه صوبا نِگرونی خوشه داره. مشکلا امروز سی امروز بسن!»

۷

مردم قضاوت مکنه

^۱ «قضاوت مکنه تا وِر شُمون قضاوت نبووه. ^۲ سی یانکه هموطو که بقینه قضاوت کنه، وِر شُمون آم قضاوت ببووه و پی همو پمونه که وزن کنه، سی شُمون وزن ببووه. ^۳ اچه پَر گهیه م تیه برارت ببینی، اما آ چو گیه که م تیه خودت دوری غافل؟ ^۴ چطو تری به برارت گووی، ”هل پَر گهه آ م تیت یرارم،“ در حاله که چو گیه م تیه خودت دوری؟ ^۵ ای دوری، اول چووه آم تیه خودت یرار، اوسون بَتر ببینی تا پَر گهه آم تیه برارت یروری.»

^۶ «اوچیاپه که مقدسن، به سگون مدهه و مروریدا خوتونه نوها خوکون مبهه، مبادا هُنون پامال کُنن و ورگردن و شُمون قَل قَل کُنن.»

مخاسه بووه، کلمجو کنه، دَر کووه

^۷ «خاسه باپه، که به شُمون دایه ببووه. کلمجو کنه، که پدا بکنه. دَر کووه، که دَر به ریتون بگوشه. ^۸ سی یانکه هر که خاسه بووه، بدس میاره و هر که کلمجو کنه، پدا بکنه و هر که دَر کووه، دَر به رییش بگوشه. ^۹ کونتون آ شُمون آر کووکش آ او نون خاسه بووه، سینگه به او بدهه؟ ^{۱۰} یا آر موهی خاسه بووه، ماره به او بدهه؟ ^{۱۱} پَ شُمون پی کُل بد سیرتی خوتون، دونه که وا به بچون خوتون هدیا خوبه دهه، چقده بیشتر بووه شُمون که م اَسْمون به هُنون که آ او خاسه بوون، هدیا خوبه ببخشه. ^{۱۲} پَ پی مردم هموطو رفتار کنه که مَخه پی شُمون رفتار کُنن. یانَ خلاصه تورات و نوشتا انبیا.

رَه حیات ابدی

۱۳ «أَ دَر تَنگِ دَاخِلِ بُووِه، سِی یَانکِه اَو دَر دِل گُوشَه اَمَا پَمَه اَو رَه کِه بَه هَلَاکَتِ مَنتَهی بَبُووِه وَ هُنُونِ کِه اَوَانِ دَاخِلِ بَبُوونِ زِیَادِن. ۱۴ اَمَا دَرَه کِه بَه حِیَاتِ اَبَدِی بَگُوشَه، کُوچُوگَه وَ رَهشِ بُورِیگَه وَ تِنَا عِدَه کِمَه تَرِنِ اَوَانِ تُو آيِن.

دِرخت و مِیوَش

۱۵ «أَ پَعَمَبِرُونِ دُرُوگُو دِیرِ بَاپِه. هُنُونِ مِ لِبَاسِ بَرُونِ پِیشِ شُمُونِ بَمِیَانِ، اَمَا دَرِ بَاطِنِ گِرگُونِ دِرندَه هَسِن. ۱۶ هُنُونِ اَو مِیوَاشُونِ بِ اِشِنَاسِیَه. اَیَا اَنگِیرِ اَو بُوْتَه خَارِ وَ اَنجِیرِ اَو عَلُوفِ هِرزِ بَچِنِن؟ ۱۷ هَمِیطُو، هِر دِرختِ خُوبِ مِیوَه خُوبِ بَدَهَه، اَمَا دِرختِ بَدِ مِیوَه بَدِ. ۱۸ دِرختِ خُوبِ نَتَرَه مِیوَه بَدِ دَهَه وَ دِرختِ بَدِ اَمِ نَتَرَه مِیوَه خُوبِ آرَه. ۱۹ هِر دِرختِه کِه مِیوَه خُوبِ نَدَهَه، بُرِیدَه وَ مِ تَشِ بَسَه بَبُووِه. ۲۰ سِی دِلِ یَانِ، هُنُونِ اَو مِیوَاشُونِ بِ اِشِنَاسِیَه.

۲۱ «نَه هِر کِه مَوْنِ "سِرورُم، سِرورُم" خَطَابِ کُنَه بَه پَادَشُوهِی اَسْمُونِ رَه جُورَه، بَلکِه تِنَا وَانکِه اَرَایدَه بُووِه مَوْنِ کِه مِ اَسْمُونِ، بَه جَا آرَه. ۲۲ مِ اَو رُوزِ خَلِیَا مَوْنِ بَگُوون: "سِرورِ اَمُون، سِرورِ اَمُون، اَیَا بَه نِومِ تُو نَبِوتِ نَکُورِیم؟ اَیَا بَه نِومِ تُو دِیوونِ اِخْرَاجِ نَکُورِیم؟ اَیَا بَه نِومِ تُو مَعْجَزَا زِیَادَه نَکُورِیم؟" ۲۳ اَمَا بَه هُنُونِ پِی صِرَاحَتِ بَگُووم، اَتَه شُمُونِ نِ اِشِنَاخْتَمَه. اَو مَو دِیرِ بَاپِه، اِی بَدِکَارُونِ!»

مِعمارِ دُونَا وَ مِعمارِ نَادُونِ

۲۴ «پَ هِر کِه قِصَا مَوْنِ شُنْفَه وَ بَه هُنُونِ عَمَلِ کُنَه، لِفِ پِیَا دُونَايِیَه کِه خُونَه خُوشَه سَرِ سِنِگِ بِنَا کُورِد. ۲۵ وَخْتِی بَارُونِ رَنَدِ وَ سِیلا رَوُونِ بِیِسِ وَ بَادَا اَوْمِنِ وَ وَرِ اَو خُونَه زُورِ اُورِدِن، خِرَابِ نَبِیِسِ سِی یَانکِه پَاکَارَشِ سَرِ سِنِگِ بِیدِ. ۲۶ اَمَا هِر کِه اِی قِصَا مَوْنِ شُنْفَه وَ بَه هُنُونِ عَمَلِ نَکُنَه، لِفِ پِیَا نَادُونِیَه کِه خُونَه خُوشَه سَرِ شِینَا بِنَا کُورِد. ۲۷ وَخْتِی بَارُونِ رَنَدِ وَ سِیلا رَوُونِ بِیِسِ وَ بَادَا اَوْمِنِ وَ وَرِ اَو خُونَه زُورِ اُورِدِن، رُومَنِیدِشِ، چِه رُومَسِنِ گِیَه بِیِسِ!»

۲۸ وَخْتِی کِه عِیسی قِصَا خُوشَه بَه اَخرِ رَسُونِیدِ، مَرْدَمِ اَو تَعْلِیمِ اَو جِرَتِ زِیَه بِیِسِن، ۲۹ سِی یَانکِه پِی اِقْتِدَارِ تَعْلِیمِ بَدَا، نَه لِفِ مَعْلُومِنِ تُورَاتِ.

شِفا پِیَا جِذُومِی

۱ وَخْتِی عِیسی اَو کُوزِ اَوْمَه، جُومَاعَتَا گِیَه اَدُما اَو رُوتَه بِیِسِن. ۲ هَمُوسُونِ

پایه که جذوم داش پیش عیسی او مه و نوهاش ری سر خاک وند و گُف: «سرورم، آر تو خاسه بووی تری پاگم گنی.»^۳ عیسی دس خوشه دراز کورد، او وه لمس کورد و گُف: «مخُم؛ پاک بات!» هَمو دم جذومش پاک بیس. اوسون عیسی به او فرمود: «دونسه بات که درباره شفات به گسه چی نگووی، بلکه رو خوته به کاهن نشون ده و هدیه که موسی امر کورده، تقدیم کُن تا سی هُنون گوهی بووه.»

ایمون نظومی رومی

° وختی عیسی م شر گفرناحوم وارد بیس، افسر رومیه بید، ای نظومی صد سرباز زر فرمون داش پیشش او مه و پی التماس^۶ به او گُف: «سرورم، خدمتکارم فلج م خونه بسس و سخت درد بگشه.»^۷ عیسی گُف: «موب ایم و او وه شفا بدوهام.»^۸ او نظومی جواب دا: «سرورم، خومه قابل ندونم زر سقف خونم آبی. تننا حرفه گو که خدمتکارم شفا پدا بگنه.»^۹ «سی یانکه مو خودم آدمه هسَم زر فرمون. سربازونه ام زر فرمون خودم دارم. به یکه بگووم "رو"، برووه و به یکه دگه بگووم "بیو"، بمیایه. به غلوم خودم بگووم "ای کار کُن"، کار سیم بگنه.»^{۱۰} عیسی وختی قِصا او وه فمید، جرون بیس و به کسونه که دماش بمیومین، گُف: «یقین داشته بایه، به شمون بگووم، ایطو ایموئه حتی م قوم اسرائیل ام ندیدمه.»^{۱۱} به شمون بگووم که خلیا ا شرق و غرب بمیاین و م پادشوهی آسمون پی ابروهیم و اسحاق و یعقوب سر یه سفره بنشینن،^{۱۲} اما بچون قوم برگزیده خدا م توریکی در بسه بیوون، جایه که گریوه و دندون ریچه بووه.»^{۱۳} اوسون به او نظومی گُف: «رو! مطابق ایمونت به تو دایه ببووه.» م هَمو دم خدمتکار او شفا پدا کورد.

شفا خسی پطرس و خلیا دگه

۴ وختی عیسی به خونه پطرس رفت، خسی او وه دید که تو کورد بید و م رختخو بید.^{۱۵} عیسی دس او وه لمس کورد و توش قطع بیس. بعد او ورسید و مشغول پذیرویی آ عیسی بیس.^{۱۶} وخت غروب، خلی آ دیو زیون پیشش آوردن و او پی کلوم خودش دوون آ هُنون اخراج کورد و گل مرضون شفا دا.^{۱۷} ایطو، پشگویی ایشعیا نبی به حَقَقَت رسید که:

«او ضعفا امون گروفت

و مَرَضانَ اَ امون دیر کورد.»

پرووی آ عیسی

^{۱۸} وختی عیسی دید جمعیت گپه پیشش گِرد بیسنه، امر فرمود: «به او سر دریاچه روم.» ^{۱۹} اوسون یکه ا معلمون تورات پیش او اومه و گف: «ای استاد، هر جا رووی، آ تو پرووی بگنم.» ^{۲۰} عیسی جواب دا: «روواهون لوته دارن و باهندون لوته، اما کووک انسان جایه سی سر وندن نی.» ^{۲۱} شاگرده دگه به او گف: «سرورم، اول هل تا رووم و بووه خومه خاک گنم.» ^{۲۲} اما عیسی به او گف: «آ مو پرووی گن و هل هنون که آ نظر روحانی موردنه، موردون خوشونه خاک گن.»

آروم کوردن طوفون دریا

^{۲۳} اوسون عیسی سوار بلم بیس و شاگردونش ام آ دماش رفتن. ^{۲۴} یکنه طوفون سخته بیس، اوطو که نریک بید طافا او بلم غرق گن. اما عیسی خو بید. ^{۲۵} پ شاگردون اوین بیارش کوردن و گفتن: «سرور امون، چی نمونده غرق بووم؛ نجاتمون ده!» ^{۲۶} عیسی جواب دا: «ای کم ایمونون، آچه ایطو بترسه؟» اوسون ورسید و به باد و طافا نهب کورد تا آروم گرن و آرامش کامل آندو برقرار بیس. ^{۲۷} هنون جرون آ یکدو بپرسیدن: «یان چطو کسیه؟ حتی باد و طافا ام آ او فرمون ببران!»

شفا دو پیا دو زیه

^{۲۸} وختی به ناحیه جدریان، که او سر دریاچه بید رسیدن، دو پیا دو زیه ام گورا اوین در و پیش ری به ری بیسن. هر دون به قدره وحشی بیدن که هیچ ک نترس آ او ره گذرده. ^{۲۹} هنون فریاد زن: «ای کووک خدا، چزمون دوری؟ آیا اومیه تا قبل آ موعده که وا عذاب گنیم، عذابمون دهی؟» ^{۳۰} تکه دیرتر آ هنون گله گپه آ خوگون مشغول چریدن بیدن. ^{۳۱} دیون پی التماس به عیسی گفتن: «آر مخی اخراجمون گنی، امون م ای گله خوک فرسن.» ^{۳۲} به هنون گف: «رووه!» دیون خارج بیسن و م خوگون رفتن و گل گله آ دندله زری تپه م دریا هوجیم بوردن و م او هلاک بیسن. ^{۳۳} خوک بونون چسن، به شر رفتن و گل ای وقایع، آ جمله اوچپایه که سی او دو زیون اتفاق افتید بید، سی مردم تعریف کوردن. ^{۳۴} اوسون گل مردم شر سی دیدن عیسی در اوین و وختی اووه دیدن به او التماس کوردن که او ناحیه هله و آ اونجون رووه.

شفا پیا فلج

۱ پ عیسی سوار بلم بیس و به او سر دریاچه، به سر خودش رفت.
۲ اوسون پیاپه فلج که سر تختیه، خو بید پیشش آوردن. عیسی وختی ایمون هُنون دید، به فلج گُف: «دلت قرص بووه بچم، گُناهاات آمرزیده بیس!»
۳ هُموسون، بعضه ا معلمون تورات پی خوشون گفتن: «ای پیا کفر بگُنه.»
۴ عیسی فکراشونه خوند و گُف: «اچه ایطو فکرا پلیده به دلتون ره بدهه؟»
۵ گفتن کونشون آسونتره: یانکه «گُناهاات آمرزیده بیس»، یا یانکه «ورسک و ره رو»؟
۶ اما ایسون ثابت بگُم که کوک انسان که موئم سر زمین اقتدار آمرزش گُناهان داره» به فلج گُف: «ورسک، جا خوته وردار و به خوته رو.»
۷ او پیا ورسید و به خوته رفت. ۸ وختی مردم ای واقعنه دیدن، ترسیدن و خدایه که ایطو قدرته به انسان بخشید بید، تمجید کوردن.

گُناکاره شاگرد عیسی ببووه

۹ وختی عیسی ا اونجون رفت، پیاپیه دید که نومش متی بید و م خراجگا نسه بید. به او گُف: «ا دُما مو بیو!» او ورسید و ا دُما او رفت.
۱۰ روزه عیسی م خوینه متی سر سفره نسه بید که خلی ا خراجگرون و گُناکارون اومن و پی او و شاگردونش همسفره بیسن. ۱۱ وختی فریسیون یان دیدن، به شاگردونش گفتن: «اچه استاد شمون پی خراجگرون و گُناکارون غذا بخوره؟»
۱۲ وختی عیسی یان فمید، گُف: «مروضون که به طبیب محتاجن، نه سالمون. ۱۳ رووه و معنی ای کلوم درک کُنه که «طالب رحمت، نه قربونی.» سی یانکه مو سی دعوت صالحون ن اوممه، بلکه اوممه تا گُناکارون دعوت کُمن.»

سؤال درباره روزه

۱۴ اوسون شاگردون یحیی پیش عیسی اومن و گفتن: «اچه امون و فریسیون روزه بگرم، اما شاگردون تو روزه نم گرن؟»
۱۵ عیسی جواب دا: «ایا ممکن ممونون دعوت تا وختی که دوما پی هُنون، روزه منن و عزا گرن؟ اما زمونه میایه که دوما ا هُنون گروفته ببووه، اوسون روزه بگرن. ۱۶ هیچ ک پارچه نووه ور جومه کوته وصله نم زنه، سی یانکه وصله ا جومه بگنه و جومه بتر بیره. ۱۷ همیطو شراب نووه م مشکا کوته نم رزن، سی یانکه مشکا بدرن و شراب برزه و مشکا ا پن بروون. شراب نووه م مشکا نو برزن تا هم شراب و هم مشک هر دون سالم منن.»

عیسی دخترِ زنده بگنه

۱۸ م همو حال که عیسی ای قِصان سی هُنون تعریف بکورد، یکه آ رئیسون پیش او اومه و نوهانش ری سر خاک وند و گف: «دخترُم ایسون مورد. پی ای حال بیو و دس خوئه ور او ون که زنده بیووه.»^{۱۹} عیسی ورسید و پی شاگردونش پیش رفت. ۲۰ م همو وخت، زونه که دوزه سال آ خین رزی رنج بیورد، آ پُش سر به عیسی نَزیک بیس و لیک ردا اووه لمس کورد. ۲۱ سی یانکه پیش خودش فکر کورد بید: «آر حتی به رداش دس زُم، شفا پدا بگُم.»^{۲۲} عیسی ورگشت، اووه دید و فرمود: «دخترُم، دلت قرص بووه، ایمونت به مو تون شفا داس.» آ او ساعت، زونه شفا پدا کورد. ۲۳ وختی که عیسی م خونه او رئیس رفت و نوحه گرون و گسونیه دید که بگریوسن،^{۲۴} فرمود: «گلتون رووه در. دختر نمورده بلکه خووه.» اما هُنون وش خندسین. ۲۵ آخر سر وختی کُل مردم در کوردن، عیسی م تو اومه، دس دختر گروفت و دختر آ جاش ورسید. ۲۶ خبر ای اتفاق م سرتاسر او ناحیه پخش بیس.

شفا دو کور و یه گنگه

۲۷ وختی عیسی او محل ترک بکورد، دو پیا کور آ دُماش ره اُفتیدن، داد بزندن: «ای کووک داوود، ور اُمون رحم کن!»^{۲۸} وختی به خوئه اومه، هر دون پیا پیشش اومِن. عیسی آ هُنون پرسید: «آیا ایمون داره که تَرُم ای کار انجوم دوهام؟» جواب دان: «بله، ای سرور اُمون، ایمون دارم.»^{۲۹} اوسون عیسی دس سر تیاشون وند و فرمود: «پ سی دل ایمونتون به مو شفا پدا گنه.»^{۳۰} اوسون تیا هُنون روشنا بیسن. عیسی هُنون پی تاکید گف: «دلتون دِهه پی گسه درباره یان قصه نگنه.»^{۳۱} اما هُنون به محضه که آ خوئه رفتن در، به هر ک برسدن ماجران سیش تعریف کوردن.^{۳۲} وختی آ اونجون میومن در، پیا دو زیه که گنگه بید، پیش عیسی اُوردن.^{۳۳} وختی عیسی دو آ او اخراج کورد، زون او پیا گنگه گوشس. مردم جرون بیسن و بگفتن: «ایطو چی آته م اسرائیل دیدِه نییسه!»^{۳۴} اما فریسیون گفتن: «او دوون به یوری رئیس دوون اخراج گنه.»

دلسوزی عیسی سی مردم

۳۵ عیسی م کُل شرا و دوهاتا بگشت، م معبدا هُنون تعلیم بدا و خبر خووش پادشوهی خدان اعلام بکورد و هر درد و مَرَضیه شفا بدا.^{۳۶} و وختی جوماعت گپیه دید، دلش به حال هُنون سوخت سی یانکه لِفِ گوسفندون بی

چوپون، پَرشون و درموندَه بیدن. ^{۳۷} پَ به شاگردونش گُف: «محصول فراوونَه، اما کارگر کمه. ^{۳۸} پَ، ا مالک محصول مَخاسَه بووه کارگرون سی درو محصول خودش فرسنَه.»

۱۰

دوزه خوری عیسی

^۱ اوسون عیسی دوزه شاگرد پیش خودش بونگ کورد و هُنون اقتدار دا تا دیون پلید اخراج کُین و هر درد و مَرَضی شفا دِهِن. ^۲ ایسما او دوزه خوری هُنون: اولی، شمعون معروف به پِطْرُس و برارش آندریاس؛ یعقوب کووک زیدی و برارش یوحنا؛ ^۳ فیلیپس و برتولما؛ توما و متی خراجگر؛ یعقوب کووک خَلفای و تَدای؛ ^۴ شمعون که غرتی بگفتنش و یهودا اسخریوطی که عیسان تسلیم دشمن کورد.

^۵ عیسی ای دوزه نفر فرسندید و به هُنون فرمود: «پیش غر یهودیون مرووه و به هیچ کو آشرا سامریون داخل مبابه، ^۶ بلکه پیش گوسفندون ول بیسه قوم اسرائیل رووه. ^۷ رووه و ای پیوم موعظه کُنه که پادشوهی آسُمون نَزیک بیسه. ^۸ مَرَضون شفا دِهه، موردون زنده کُنه، جذومیون شفا دِهه، دیون اخراج کُنه. مُفت بدس اوردیه، مُفت آم دِهه. ^۹ هیچ نوع طلا یا نقره یا مس پی خوتون مَبَره ^{۱۰} و سی سفر، کوله بار یا جومه اضافه یا کوش یا چودسی مورداره سی یانکه کارگر مستحق روزی خوشه. ^{۱۱} به هر شر یا دوهاته که داخل ببووه، آدم دُرسه جوهره و تا وختی که م او شر هسه م خوتش مَه. ^{۱۲} وختی م خونه برووه، آل او خوتنه سلام دِهه.» ^{۱۳} آر او خوتنه پرازنده بووه، برکت سلام شُمون به دلشه نشینه و آر نه، سلامتون به خوتون بورگرده. ^{۱۴} آر گسه شُمون ره ندا یا به قِصاتون گوش ندا، وخت ترک او خوتنه یا شر، خاک پاهاتونه تَکَنه. ^{۱۵} یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، م روز قیامت، تحمل مجازات سی مردم شر سُدم و غَموره آسونتره تا سی مردم او شر.

^{۱۶} «مو شُمون لِف برون منجا گرگون بفرسُم. پَ لِف مار هوشیار بایه و لِف گموتر معصوم. ^{۱۷} دلتون دِهه، سی یانکه مردم شُمون تحویل محکما دِهِن و شُمون م معبدا شولاق بَرِن. ^{۱۸} سی دل مو شُمون پیش فرمورویون و پادشاهون بیرن تا نوها هُنون و اقوام دنیا دربارَه مو شوهادت دِهه. ^{۱۹} اما وختی شُمون تسلیم کُین، نگررون مبابه که چه گووه. م او زمون اوچیایه که وا گووه به شُمون عطا ببووه. ^{۲۰} سی یانکه گوینده شُمون نِسَه، بلکه روح بووه

شُمونَ که به وسیله شُمونِ قِصَه بگُنه. ۲۱ برار، برار و بووَه بَجَنَه تسلیم مرگ بگُنه. بچون وَر مار و بووَه بورسَن و باعث قَتَل هُنون بیوون. ۲۲ کُل مردم سی دل نوم مو آ شُمون نفرت بگِرَن. اما هر که تا به آخر ثابت مَنه، نجات پدا بگُنه. ۲۳ وختی م شَره به شُمون آزار رَسونن، به شَره دِگه جِهه. یقین داشته بایه، به شُمون بگووم نوها یانکه ترسه بووه به کُل شرا اسرائیل رووه، کووک انسان که مو بووم بمیا.

۲۴ «شاگرد آ استاد خودش بتر نی و غلوم آ ارباب خودش بالاتر نتره بووه. ۲۵ شاگرد بسه که لفِ آساش بووه و غلوم که لفِ اربابش. آر رئیس خونه که موئم شیطن گوون، باقه افراد خوننه چه بگوون؟»

۲۶ «سی دل یان، آ هُنون مترسبه. هیچ چی پوشیده نی که آشکار نبووه و هیچ چی مخفی نی که معلوم ندهه. ۲۷ او چی که م توریکی به شُمون گفتُم، م روشنویی تعریف کُنه و او چی که م گوشتون گفته بیسه، آ بِلندی بونا اعلام کُنه. ۲۸ آ گسویه که تِنّا ترن جسم شُمون کُشین و نترن روح شُمون کُشین، مترسبه؛ آ خدا ترسبه که او تره جسم و روح شُمون م جهنم هلاک کُنه. ۲۹ قمت دو بِنگِشت چقدره؟ خلی کمه. اما حتی یه بِنگِشت آم بی یانکه بووه آسُمونی شُمون خاسه بووه سر زمین نم افته. ۳۰ حتی میا سر شُمون به کُل شمارسئه. ۳۱ پ مترسبه، سی یانکه ارزش شُمون بیشتر آ هزارون بِنگِشته.»

۳۲ «هر که پیش مردم مون اقرار کُنه، موئم در حضور بووه خودم که م آسُمون، اووه اقرار بگُئم؛ ۳۳ اما هر که مون پیش مردم انکار کُنه، موئم در حضور بووه خودم که م آسُمون، اووه انکار بگُئم.»

۳۴ «گمون مگنه که اوومه تا صلح و اُشتی به زمین آرم. ن اوومه تا صلح آرم، بلکه تا شمشیر آرم!» ۳۵ مو اوومه تا:

«کووک وَر بووه،

دختر وَر مار و

بی وَر خسیش ورسوئم.

۳۶ دشمنون هر که، آل خونه خودش بیوون.»

۳۷ «هر که بووه یا مار خوشه آ مو بیشتر دوس داشته بووه، لایق مو نی؛ و هر که کووک یا دختر خوشه بیشتر آ مو دوس داشته بووه، لایق مو نی. ۳۸ هر که صلیب خوشه نگره و آ دُما مو ن آیه، لایق مو نی. ۳۹ هر که خاسه بووه جون خوشه نجات دهه، وان آ دس بدهه و هر که جون خوشه سی دل مو آ دس دهه، وان بدس میاره.»

۴۰ «هر که شُمون قبول کُنه، مون قبول کورده و گسه که مون قبول کورد،

فرستنده مَوْنِ اَمِ قَبولِ كوردَه. ^{۴۱} هر كه پِغَمبَرِيَه سِي دِل يانكِه پِغَمبَرَه قَبول كُنَه، پاداشِ پِغَمبَرِ دَارَه و هر كه اَدَمِ صالِحِي سِي دِل يانكِه صالِحَه قَبول كُنَه، پاداشِ صالِحِي بَگِرَه. ^{۴۲} هر كه به يَكِه اَ اِي كوچوكترين شاگردونُم، سِي دِل يانكِه شاگردِ مَوْنِ، حَتِي گِلاسِه اَو خنك دَهَه، يَقينِ دَاشْتَه بايَه، به شُمونِ بَگوؤم او سِي اِي كارشِ بِي پاداشِ نَم مَنَه.»

۱۱

قِصا عِيسِي دَر بارِه يَحِييِ تَعْمِيدِ دَهْنَدَه

^۱ بَعْدِ اَ يانكِه عِيسِي اِي فَرْمونانَ بَه دَوَرَه شاگردِ خُودشِ دَا، اَ اَو نَجونِ رَفْتِ تا مِ شَرَا هُنونِ مَرْدَمِ تَعْلِيمِ دَهَه و سِي هُنونِ موعظَه كُنَه.

^۲ وختِي يَحِييِ مِ زَننونِ اَ كَارَا مَسِيحِ باخبرِ بِيَسِ، دو نَفَرِ اَ شاگردونِ خُوشَه پِيشِ اَو فَرسَنيدِ ^۳ تا اَ اَو پَرسَن: «اَيَا تُو هَمو واني كه واسِكِه آيَه؟ يا بَنديِرِ يَكِه دِگِه بُووم؟» ^۴ عِيسِي جِووابِ دَا كُف: «رِووه و اَوچِيايَه كه بِييينَه و بَشْنُفَه بَه يَحِييِ گُووه، كه ^۵ كُورونِ رُوشِنا بِييسَنَه، شَلونِ رَه بَرِوونِ، جَنومِيونِ اَ مَرَضِ خُوشونِ پاكِ بُوونِ، كُرونِ بَقَمَنِ، مَورِدونِ دَارنِ زَنده بِيوونِ و بَه فَقيرِونِ خِبرِ خُوشِ دَايَه بِيووه. ^۶ خُوشِشا بَه حَالِ كَسِيَه كه مَوْنِ رَدِ نَكُنَه.»

^۷ وختِي شاگردونِ يَحِييِ رَفْتَنِ، عِيسِي دَر بارِه يَحِييِ پِي جِوامَعَتِ قِصَه كُورِدِ و فَرْمُود: «سِي دِيدنِ كِي بَه بِيابونِ يَهُودِيَه رَفْتَه بِييد؟ نَرَفْتَه بِييد سِي دِيدنِ كَسِيَه كه لِفِ نِي پِي هَر بَايَه بَدِكْسِ؟ ^۸ اَر نَه، سِي دِيدنِ چَه رَفْتَه بِييد؟ سِي دِيدنِ پِيَايَه كه لِباسَا لَطِيفِ وَرشِيَه كُنَه؟ كَسُونَه كه لِباسَا لَطِيفِ وَرشونِ بَكُنِنِ مِ كَاخَا پادشاهونِنِ. ^۹ پَ سِي دِيدنِ كِي رَفْتَه؟ سِي دِيدنِ پِغَمبَرَه؟ اَ، بَه شُمونِ بَگوؤم كَسِيَه كه اَ پِغَمبَرِ اَمِ بِالاتَرَه.» ^{۱۰} سِي يانكِه اَو هَمو وائِسِ كه مِ كِتَابَا مَقْدَسِ دَر بارَشِ نِوَشْتَه بِييسَه:

«ايسونِ نَبِيِ خُومَه نِوَا نِوَا تُو بَفَرسَنُم،

كِه رَه سِيَتِ صافِ كُنَه.»

^{۱۱} يَقينِ دَاشْتَه بايَه، بَه شُمونِ بَگوؤم، كه كَسِيَه كُفْتَرِ اَ يَحِييِ تَعْمِيدِ دَهْنَدَه اَ مَارِ زِويِيَدَه نَبِييسَه، اَمَا كوچوكترينِ شُمونِ مِ پادشاهِيِ اَسْمونِ مَرْتَبَشِ اَ اَو بِالاتَرَه. ^{۱۲} اَ زِموِنِ يَحِييِ تَعْمِيدِ دَهْنَدَه تا ايسونِ، پادشاهِيِ اَسْمونِ پِي قَدْرَتِ پَشِ بَرِوَوَه؛ اَمَا ظالِمونِ وَشِ سَنَمِ بَكُنِنِ. ^{۱۳} سِي يانكِه كُلِ پِغَمبَرِونِ و نِوَشْتَا توراتِ تا زِموِنِ يَحِييِ پِغَمبَرِ نِيوتِ كُورِدِنِ. ^{۱۴} اَر هُنونِ قَبولِ دَارَه، يَحِييِ هَمو اِيلِياسِ كه واسِكِه آيَه. ^{۱۵} هر كه گُوشِ شِنِوَا دَارَه، شَنْفَه.

۱۶ «ای نسلَ به چه تشبیه گنم؟ لِفِ بَچونِه هسن که م بازار بنشینن و هم بوزیون خوشونَه بونگ بگنن و بگون:

۱۷ «سی شُمون نی زَندم، نرخصیده

مرثیه خوندم، سینه نَزنده.»

۱۸ سی یانکه یحیی اومه که نه بخورد و نه بنوشید بگون: «یو داره.»
۱۹ کووک انسان که مو بووم اومه که بخوره و بنوشه بگون: «بیاییه اشکم دوس و شرابخور، دوس خراجگرون و گناکارون.» پی ای وجود دُرسی حکمت خدا به وسیله اعمال افراد ثابت ببوه.»

مَدَمَت شَرایِه که ایمون نَ اُوردن

۲۰ اوسون عیسی شَراییه مَدَمَت کورد که پی یانکه بیشتر معجزاش اونجون اتفاق اُفتیدن بید، اما هُنون توبه نکوردن بید. ۲۱ «وای بر تو، ای خورزین! وای بر تو، ای بَتَصدا! سی یانکه آر معجزاییه که م شُمون انجوم بیس م صور و صیدون انجوم بیس، مردم اونجون مدتا پش پلاس بپوشنیدن و م خاکستر بنشسن و توبه بکوردن. ۲۲ یقین داشته بایه که م روز قیامت، تحمل مجازات سی مردم صور و صیدون آسونتره، تا سی شُمون. ۲۳ و تو، ای گَفَرناحوم، آیا تا به آسُمون سَر یُئند بگنی؟ هیچ وخت، بلکه تا تَه جهنم سرنگون ببوی. سی یانکه آر معجزاییه که مو م تو انجوم دام م شَر سُدوم کوردم بید، ای شَر تا ایسون بموند. ۲۴ اما یقین داشته بات که م روز قیامت، تحمل مجازات سی شَر سُدوم آسونتره، تا سی تو.»

پیش مو بیایه تا به شُمون راحتی بخشم

۲۵ م او وخت، عیسی دعا کورد: «ای بووه، مالک آسُمون و زمین، شکرِت که ای حقایق آ آدمون فَمیده و دونا پنهن کوردیه، اما به مردم عادی که به تو ایمون اُوردنه روشن کوردیه. ۲۶ آ، ای بووه، سی یانکه خووشی تو یان بید. ۲۷ بووه آسُمونی مو همه چیه به مو سُپورده. هیچ کَ کووک نَم اشناسه اِلا بووه و هیچ کَ بوون نَم اشناسه اِلا کووک و گسونه که کووک خاصه بووه اووه به هُنون اشناسونه.»

۲۸ «بیایه پیش مو، ای کُل زحمتکشون و سنگین بارون، که مو به شُمون آسایش ببخشم. ۲۹ یوغ مون سَر شون وَئِه و هِله مو تعلیمتون دوهام، سی یانکه مو مَرَبون و متواضعم و به جونا شُمون آسایش بدوهام. ۳۰ سی یانکه یوغ مو راحتَه و بار مو سبک.»

صوحوب روز شَمبِه مقدس

۱ یکه آ او روزا، عیسی م روز شَمبِه مقدس آ منجا زمینا گنوم رَد بییس. شاگردونش که گُسنشون بید وَندن به چندن خوشا گنوم و آ هُنون بخوردن. ۲ فریسیون وختی یانَ دیدن به او گفتن: «سِل گُن، شاگردونت کاره انجوم بدِهِن که م روز شَمبِه مقدس قدغَنه.» ۳ او جواب دا: «مَر کتاب مقدس نخوندیه که داوود پغمبر چه کورد، وختی که خودش و یارونش گُسنه بیدن؟ ۴ م خِمه مقدس خدا رفت و خودش و یارونش نون مقدس خوردن، هر چن خوردن وان سی او و یارونش جایز نبید، سی یانکه تنّا خوردن وان سی کاهنون جایز بید. ۵ یا مَر م تورات نخوندیه که م روزا شَمبِه مقدس، کاهنون م معبد، حرمت ای روزَ حفظ نَم کُین و پی همه هُنون بی گُناهن؟ ۶ به شُمون بگووم حَقَقَت تازِه اینجون که گفتَر آ معبدَه! ۷ آر معنی ای کلوم درک بکوردِه که بگووَه "طالِب رحمتم، نه قربونی،" دِگه بی گُناهنون محکوم نَم کورده. ۸ سی یانکه کووک انسان که موئم صوحوب روز شَمبِه مقدسه.»

شفا پیا علیل

۹ اوسون او محلّ ترک کورد و به معبد هُنون رفت. ۱۰ م معبد پیاپه بید که یه دَسِش خشک بیس بید. حاضران آ عیسی پرسیدن: «آیا شفا داین م روز شَمبِه مقدس جایز؟» یانَ گفتن تا بونه پدا کُین و آنِگه وَش رَنن. ۱۱ او به هُنون گُف: «آر یکه آ شُمون گوسفنده داشته بووه و او گوسفند م روز شَمبِه مقدس م چِهه اُفته، آیا وان نَم گِرِه و آ چِه نَم یراره؟ ۱۲ ایسون، آدم چَقَدَه با ارزشتر آ گوسفنده! پ خوبی کوردن م روز شَمبِه مقدس جایز.» ۱۳ اوسون به او پیا گُف: «دَسِت دراز کُن!» او دَسِش دراز کورد و او دَسِش، لِف دَس دِگش سالم بیس. ۱۴ اما فریسیون در رفتن و پی یک مشورت کوردن که چطو عیسان کُشِن.

عیسی خادم برگزیده خدا

۱۵ وختی عیسی آ نقشه هُنون باخبر بیس، او محلّ ترک کورد. اما عده زیاده آ دُما او رفتن و او کُل هُنون شفا بخشید ۱۶ و هُنون قدغن کورد تا به بقیه درباره معجزاش چی نگوون. ۱۷ یان اتفاق اُفتید تا گفته اشعیا نبی به انجوم رَسَه که:

۱۸ «بیان خادم مَوْنِ که اووَه برگزیدمه،

محبوب مو که مایه شودی مَوْنِ.

روح خومه مِ او قرار بدو هام

و او عدالت به قومای دِگه اعلام بگنّه.

۱۹ نه جنگ بگنّه و نه فریاد بگنّه

و نه گسیه صداش مِ کیچا بقمّه.

۲۰ شخص ضعیف اَ پا نَمِ دِراره و

إمد مردم، هر چَن خلی کم بووه اَ بِنِ نَمِ بَرّه.

او پی پیروزی خودش کُل بی عدالتیان تموم بگنّه.

۲۱ نوم او مایه إمد سی کُل قوما ببووه.»

عیسی و بَعْلزبول

۲۲ اوسون پیایه دو زینّه که کور و گنگه بید پیشش آوردن و عیسی اووَه شفا

دا، طوره که ترس بینّه و قصّه گنّه. ۲۳ پَ او جوماعت کُل جرت کوردن و

گفتن: «آیا ای پیا هَمو کووک داوود نی؟» ۲۴ اما وختی فریسیون یان شتفتن،

گفتن: «به یوری بَعْلزبول، رئیس دوون که دوون اخراج بگنّه و بس!»

۲۵ عیسی که دونس به چه فکر گنن به هُنون گُف: «هر حکومتیه که به ضد

خودش تجزیه بووه، نابود ببووه و هر شر یا خونه که به ضد خودش تجزیه

بووه، نَمِ بناره. ۲۶ اَر شیطون، شیطون اخراج گنّه، به ضد خودش تجزیه بیسه

پَ چطو حکومتش ترّه بناره؟ ۲۷ و اَر مو به یوری بَعْلزبول دوون اخراج بگنم،

شاگردون شمون به یوری کی هُنون اخراج بگنن؟ پَ هُنون خوشون شمون

قضاوت گنن. ۲۸ و اما اَر مو بواسطه روح خدا دوون اخراج بگنم، یقین داشته

بایه که پادشوهی خدا به شمون رسیده. ۲۹ به علاوه، چطو گسه ترّه به خونه

پیایه زورمند آیه و مال و منالش غارت گنّه، مَر یانکه اول او بیان بَنده.

اوسون ترّه خونه اووَه غارت گنّه. ۳۰ هر که پی مو نی، به ضد مَوْنِ و هر که

مَوْنِ یوری نگنّه تا مردم اَلا خدا اَرَم، باعث بووه تا هُنون اَ خدا دیر بوون.

۳۱ پَ به شمون بگووم، هر نوع گنا و کفره که آدم مرتکب بووه، آمرزیده

ببووه، اما کفر به روح القدس آمرزیده نَمِ بووه. ۳۲ هر که قصه به ضد کووک

انسان گنّه آمرزیده ببووه، اما هر که به ضد روح القدس قصه گنّه، نه مِ ای

عصر و نه مِ عصر آینده، آمرزیده نَمِ بووه.

۳۳ «اَر میوه خوب مَخّه، درخت شمون وا خوب بووه، سی یانکه اَر درخت

شمون بد بووه، میوش اَم بد بووه. درخت اَ میوش تری اِشنوسی. ۳۴ ای افعی

زادون، شُمون که بدسیرتِه چطو تَره قِصا خوب و دُرس گووه؟ سی یانکه زون آدم آ اوچیاپه که دلش آ وان پُرّه، قِصّه بگُنه. ^{۳۵} شخص خوب، آ گنجینه خوبی دل خودش خوبی به بار میارّه و شخص بد، آ گنجینه بد دل خودش، بدی. ^{۳۶} اما به شُمون بگوؤم که مردم سی هر قِصّه پوچه که سَر زون بمیارن، م روز قیامت حساب بدهن. ^{۳۷} سی یانکه پی قِصا خوتون تبرئه ببووه و پی قِصا خوتون محکوم ببووه.»

درخاس معجزه آ عیسی

^{۳۸} اوسون عده آ معلومون تورات و فریسیون به او گفتن: «استاد، مَخم معجزه آ تو بینم.» ^{۳۹} جوواب دا: «نسل شرارت پِشه و زناکار معجزه مَخن! اما معجزه به هُنون دایّه نَم بووه، اِلا معجزه یونوس نبی. ^{۴۰} سی یانکه هموطو که یونوس سو روز و سو شو م اِشکم موهی گیّه موند، کووک انسان آ سو روز و سو شو م دل زمین بَمته. ^{۴۱} مردم شر نِنوا م روز قیامت پی ای نسل بورسن و محکومشون بگُزن، سی یانکه هُنون سی دل مو عظه یونوس نبی توبه کوردن و ایسون گِسه گفتر آ یونوس نبی، اینجون بِن شُمون. ^{۴۲} مَلکه سبا م روز قیامت پی مردم ای نسل بورسه و محکومشون بگُنه، سی یانکه او آ او سَر دنیا اومه تا حکمت سلُمون نبی شُفّه و ایسون گِسه گفتر آ سلُمون نبی، اینجون بِن شُمون.»

^{۴۳} «وختی که روح پلید آ گِسه میا دَر، به جاها خشک و بایر برووه تا جایه سی اسراحت جورّه، اما جایه پدا نَم گُنه. ^{۴۴} پ بگووه ”به خونه که آ وان اومم، بورگردم.“ اما وختی به اونجون برسه و خوننه پتی و روفته و شُشته بیینه، ^{۴۵} برووه و هَف دِو بَنر آ خوشه آم بمیاره و کُلشون داخل ببوون و اونجون م او شخص ساکن ببوون. در نتیجه، دَس آخر وضع ای شخص بَنر آ حال اولش ببووه. عاقوبت ای نسل شرور آم ایطو ببووه.»

مار و برارون عیسی

^{۴۶} هموسون که عیسی پی مردم قِصّه بکورد، مار و برارونش دَر وسیده بیدن و مَخاسن پِیش قِصّه گُزن. ^{۴۷} پ شخصه به او خبر دا که: «مار و برارونت دَر وسیدنه و مَخن پی تو قِصّه گُزن.» ^{۴۸} جوواب دا: «مار مو کیّه؟ و برارونم چه گسونه هسن؟» ^{۴۹} اوسون پی دَس خودش آلا شاگردونش اشاره کورد و گف: «هُنون مار و برارون مونن! ^{۵۰} سی یانکه هر که اراده بووه آسُمونی مون بجا آره، برار، خار و مار مون.»

مَثَلِ كِشَاوَرَز

۱ هَمُو رُوز، عِيسَى اَ خَوْنَه رِفْت دَر و كِنَار دَرِيَا نَشَس. ۲ بَعْد اَ قَدْرَه جُومَاعَت كِپَه دُورَش كِرْد بِيَسَن. عِيسَى سُووَار بَلَم بِيَس و نَشَس، دَر حَالِه كِه مَرْدَم مِ سَاحِل وِسْتَه بِيَدَن. ۳ اُوسُون خَلَى چِيَان پِي مَثَلَا سِيَشُون تَعْرِيف كُورْد، فَرْمُود: «رُوزَه كِشَاوَرَزَه سِي بَذَر پِشَكْنِيَدِن رِفْت دَر. ۴ هَمِيَطُو كِه بَذَرَان بَه اِيَلَا و اُولَا زَمِيَن پِشَكْنِيَد، اَز شُون مِ رَه اُفْتِيَدِن و بَاهِنْدُون اُومِن و هُنُون خُورْدَن. ۵ بَعْضَه اَ بَذَرَا رِي زَمِيَن پُر سِنِگ اُفْتِيَدِن و خَاكَش قُول نَبِيَد و زِيَنْرَه سُوز بِيَسَن. ۶ اَمَا وَخْتِي نُور عَفْتَو دِيَدِن، سُوخْتَن و خَشَك بِيَسَن، سِي يَانَكِه رِيَشَه مِ خَاك نَدَاشْتَن. ۷ بَذَرَا اَز شُون مَنجَا خَارَا اُفْتِيَدِن، خَارَا رَشْد كُورْدَن و هُنُون خَفَه كُورْدَن. ۸ اَمَا بَاقَه بَذَرَا سَر خَاك زَمِيَن خُوب اُفْتِيَدِن و بَار اُورْدَن: بَعْضَه صَد بَرَابَر، بَعْضَه شَص و بَعْضَه سِي بَرَابَر. ۹ هَر كِه گُوش شَنُوا دَارَه، شَنُفَه.»

۱۰ اُوسُون شَاكِرْدُون پِيَش عِيسَى اُومِن، پَرَسِيَدِن: «اَچَه پِي اِي مَرْدَم پِي مَثَلَا قِصَه بَكْنِي؟» ۱۱ عِيسَى جُوَاب دَا: «فَم سِرَا پَادَشُوهِي اَسْمُون بَه شُمُون عَطَا بِيَسَه، اَمَا بَه هُنُون عَطَا نَبِيَسَه. ۱۲ سِي يَانَكِه بَه وَاَنَكِه دَرَك بَكْنَه، بِيَشْتَر دَايَه بِيُوه تَا بَه فَرَاوُونِي دَاشْتَه بُوَه، اَمَا اُو كِسِيَه كِه اِي دَرَك نَدَارَه، هَمُو وَاَن اَم كِه گَمُون بَكْنَه دَارَه اَز ش گُرُوفْتَه بِيُوه. ۱۳ سِي دَل يَان پِي هُنُون پِي مَثَلَا قِصَه بَكْنَم، سِي يَانَكِه:

«سِل بَكْنِن، اَمَا نَم بِيَنِن؛

گُوش بَكْنِن، اَمَا نَم شَنُفَن و نَم فَمَن.

۱۴ نَبُوت اِشْعِيَا نَبِي دَر مُورِد هُنُون تَحَقُق پِدا بَكْنَه كِه بَكُوه:

«پِي گُوش خُوشُون بَشَنُفَن، اَمَا اَتَه نَم فَمَن

پِي تِيَه خُوشُون بِيَنِن، اَمَا اَتَه دَرَك نَم كُنِن.

۱۵ سِي يَانَكِه دَل اِي قُوم سَخْت بِيَسَه،

گُوشَاشُون سَنَكِيَن بِيَسَه،

و تِيَا خُوشُونَه بَسَنَه،

تَا مَبَادَا پِي تِيَاشُون بِيَنِن،

و پِي گُوشَاشُون شَنُفَن

و مِ دَلَا خُوشُون دَرَك كُنِن

و ورگردن و مو شفاشون دوهام.»

۱۶ اما خووشا به حال تیا شُمون که ببینن و گوشا شُمون که بشنن. ۱۷ یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، خلیا ا انبیا و صالحون مشتاق بیدن اوچاییه که شُمون ببینیه، بینن و ندیدن و اوچاییه که شُمون بشننیه، شنن و نشنفتن. ۱۸ «پ شُمون معنی مثل کشاورز شنه: ۱۹ وختی گسه کلوم پادشوهی آسُمون بشننه اما وان درک نم گنه، شیطون میایه و اوچاییه که م دل او کاشته بیسنه، بذرَه. پان لف همو بذریه که م وسط ره اُفتید. ۲۰ و اما بذرَه که سر زمین سبگی اُفتید، لف گسیه که کلوم خدان بشننه و بی معطلی وان پی شودی قبول گنه، ۲۱ اما م وجودش ریشه نم گره و دوومه نم میاره. پ وختی سی دل کلوم خدا آزاره ببینه و زحمته به او برسه، زیتره دلسرد ببوه و ایمونش آ دس بدهه. ۲۲ بذرَه که منجا خارا کاشته بووه، گسیه که کلوم خدان بشننه، اما نگرُونیا ای دنیا و وسوسه مال و منال، وان خفه بگنه و بی ثمر بمانه. ۲۳ اما بذرَه که سر زمین خوب کاشته بیس گسیه که کلوم خدان بشننه و وان بقمه و بارور ببوه، صد، شص یا سی برابر ثمر بمیاره.»

مَثَلْ علوفا هرز

۲۴ عیسی مَثَلْ دِگه آم سیشون اُورد: «پادشوهی آسُمون لف پیاییه که م مزرعه خودش بذر مرغوب پشکنید. ۲۵ اما وختی مردم خو بیدن، دشمن او اومه و منجا گنوما، بذر علوف هرز کاشت و رفت. ۲۶ وختی گنوما سوز بیسن و خوشه اُوردن، علوفا هرز آم ظاهر بیسن. ۲۷ غلومون مالک مزرعه پیش او رفتن و گفتن: ”آغا، مَر تو بذر مرغوب م مزرعت نکوشتی؟ پ علوفا هرز آ کجا سوز کوردنه؟“ ۲۸ اووه جوواب دا گف: ”پان کار دشمن.“ غلومون آ او پرسیدن: ”آیا مخی رووم و هُنون گرد گنم؟“ ۲۹ گف: ”نه! آر مَخاسه بووه علوفا هرز گرد گنه، ممکن گنومانم پی هُنون ا ریشه گنه. ۳۰ هله هر دون تا فصل درو گپ بوون. اوسون به دروگرون بگووم که اول علوفا هرز گرد گنن و دسه گنن و سوزننشون، اوسون گنومان گرد گنن و م اَمبارم ارن.»

مَثَلْ دونه خردل و مَثَلْ خمیرمایه

۳۱ عیسی سی هُنون مَثَلْ دِگه اُورد: «پادشوهی آسُمون لف دونه خردلیه که گسه وان گروفت و م مزرعش کاشت. ۳۲ پی یانکه دونه خردل آ کُل دونا کوچوکتَره، اما وختی رشد بگنه گفتر آ کُل سوزیا باغ ببوه، به درخته تبدیل ببوه، اقدّه که باهندون آسُمون بمیان و م لژگاش لونه بگنن.» ۳۳ اوسون سی هُنون مَثَلْ دِگه اُورد، گف: «پادشوهی آسُمون لف خمیر مایه

که زونه گروفت و پی سو کیسن گپ آرد قوطی کورد تا گل خمیر و ر اومه.»
 ۳۴ عیسی گل ای مطالب پی مثلا سی جوماعت تعریف کورد و بی مثل به
 هنون هیچ نگف. ۳۵ یان اتفاق اُفتید تا پشگویی نبی به انجور رسه که گف بید:
 «دون خومه پی مثلا بگوشم،
 و اوچیاویه که آ اول دنیا تا ایسون مخفی مونده، تعریف بکنم.»

شرح مثل علوفا هرز

۳۶ اوسون عیسی جوماعت هشت و به خونه رفت. اوسون شاگردونش پیش
 او اوین و گفتن: «مثل علوفا هرز مزرعن سی امون شرح ده.» ۳۷ او جواب
 دا، گف: «شخصه که بذر مرغوب م مزرعه بکاره، کووک انسان.
 ۳۸ مزرعه، ای دنیاس و بذر خوب، بچون پادشوهی آسمونن. علوفا هرز،
 بچون او شرورن؛ ۳۹ و دشمنه که هنون بکاره، خود شیطون. فصل درو، آخر
 ای دنیاس؛ و هنون که درو بکنن، ملاکون خدان. ۴۰ هموطو که علوفا هرز
 گرد کورده م تش بسوزنن، م آخر ای دنیا ام ایطو ببووه. ۴۱ کووک انسان
 ملاکون خوشه بفرسنه و هنون هر چیه که باعث گنا ببووه و همیطو گل
 بدکارون آ پادشوهی او گرد بکنن ۴۲ و هنون م کیره تش بیهن، جایه که گریوه
 و دندون ریچس. ۴۳ اوسون صالحون م پادشوهی بووشون، لف عفتو برق
 بزرن. هر که گوش شنوا داره، شنه.»

مثل گنج مخفی و مورورید قمتی

۴۴ «پادشوهی آسمون لف گنجیه مخفی م دل زمین که شخصه وان ببینه،
 اوسون آندو مخفیش بکنه و آشودی برووه و هر چی داره، بفروشه و او زمین
 بخره.»

۴۵ «همیطو پادشوهی آسمون لف تاجریه که دما مورورید قمتیه. ۴۶ پ وختی
 مورورید خلی قمتی پدا بکنه، برووه و هر چی داره، بفروشه و او مورورید
 بخره.»

مثل تور موهگیری

۴۷ همیطو پادشوهی آسمون لف توریه که م دریا بسه ببووه و همه رقم موهی
 جور و جور داخل وان میان. ۴۸ وختی که تور آ موهیا پُر بیس، وان به ساحل
 بگشن و اوسون بنشینن و موهیا خوب م سبد گرد بکنن، اما موهیا بدرد نخور
 بیهن در. ۴۹ آخر ای زمونم ایطو ببووه. ملاکون بمیاین و بدکارون آ بن
 درسکارون در بگشن ۵۰ و هنون م کیره تش بیهن، جایه که گریوه و دندون

ریچس.»

^۱ اوسون عیسی آ هُنون پرسید: «آیا کُل ای مطالب درک کورده؟» جواب دان: «بله!» ^۲ عیسی فرمود: «پ، کُل معلمون تورات که درباره پادشوهی آسُمون تعلیم گروفتنه، لِف صحوبخونین که آ خزانه خوشون چیا نو و کونه میارن در.»

بی ایمونی مردم ناصره

^۳ وختی عیسی ای مَثَلان به هُنون کُف، او محلّ ترک کورد ^۴ و به شرّ خودش رفت، م معبد شرو به تعلیم داین مردم کورد. مردم جرون بیسن، بیرسیدن: «ای شخص ایطو حکمت و قدرت انجوم معجزان آ کجا آموخته؟» ^۵ مَر کووک او نجار نی؟ مَر نوم مارش مریم نی؟ و برارونش یعقوب و یوسف و شمعون و یهودا نِسْن؟ ^۶ مَر خارونش پِن اُمون زندی نَم کُنِن؟ پ ای حکمت او آ کجا آموخته؟» ^۷ پ آ قِصا عیسی ناراحت بیسن. اما عیسی به هُنون کُف: «پغمبره بی حرمت نَم بووه إلا م شرّ و خونه خودش!» ^۸ و اونجون سی دل بی ایمونی هُنون، معجزا زیاده نکورد.

۱۴

قتل یحیی تعمید دهنده

^۱ م او زمون شهرت عیسی به گوش هیرودیس پادشا معروف به انتیپاس رَسید، ^۲ و او به افراد خودش کُف: «یان همو یحیی تعمید دهندس که آ موردون ورسیده، سی دل یان که ترّه ای معجزان کُنه.» ^۳ اما هیرودیس سی دل هیرودیا که پشتر زونه برارش فیلیپس بید، یحیان گروف بید و اووه بس و به زندون بس بید. ^۴ سی یانکه یحیی به او کُف بید: «عروسی کوردن پی زونه برارش حروم.» ^۵ هیرودیس مَخاس یحیان کُشه، اما آ مردم ترس داش، سی یانکه مردم اووه به پغمبری قبول داشتن. ^۶ م روز جشن تولد هیرودیس، دختر هیرودیا م مجلس رخصید و اقدّه دل هیرودیس شاد کورد ^۷ که او قسم خورد هر چی خاسه بووه سی او انجوم دهه. ^۸ دختر آم به تحریک مارش به او کُف: «سَر یحیی تعمید دهندن اینجون م طوقه به مو ده.» ^۹ پادشا ناراحت بیسن، اما سی دل قسمش و به احترام ممنونش دستور دا تقاضا او برآورده بووه. ^{۱۰} پ به دستور او سَر یحیان م زندون آ تنش جدا کوردن ^{۱۱} و وان م طوقه آوردن، به دختر دان و او آم وان

پیش مارش بورد. ^{۱۲} شاگردون یحیی اوین و بدن اووه بوردن، به خاک سپوردن و اوسون رفتن و به عیسی خبر دان.

خوراک داین به پن هزار تن

^{۱۳} وختی عیسی یان فمید، سووار بلم بیس، آ اونجون به جا دیره رفت تا پی خودش خلوت گنه. اما مردم باخبر بیسن، آ شرا خوشون پا پیاده آ دما او روته بیسن. ^{۱۴} وختی عیسی آ بلم پیاده بیس، جوماعت گپیّه دید، دلش به حال هنون به رحم اوّمه و مروضونشون شفا دا.

^{۱۵} نهنگ غروب، شاگردون پیشش اوین و گفتن: «اینجون جا پرتیه و در وخت ام هی. مردم روته گن تا به دوهاتا اطراف روون و سی خوشون خوراک خرن.» ^{۱۶} عیسی به هنون گف: «نیازه نی مردم روون. شمون خوتون به هنون خوراک دهه.» ^{۱۷} شاگردون گفتن: «اینجون چی الا پن نون و دو موهی ندارم.» ^{۱۸} عیسی گف: «هنون پیش مو بیاره.» ^{۱۹} اوسون به مردم فرمود تا سر سبزا نشینن و پن نون و دو موهی گروف، به آسمون سیل کورد و سی برکت غذا دعا کورد. نونان قل کورد و به شاگردون دا و هنون ام به مردم دان. ^{۲۰} گل خوردن و سر بیسن و آ خوردّه رزا غذا، دوزه سبد پُر گرد کوردن. ^{۲۱} تعداد هنون که غذا خوردن، غر آ زنون و بچون، پن هزار پیا بیدن.

ره رفتن عیسی ری او

^{۲۲} عیسی بی معطلی شاگردون مخاس تا م همو حال که او مردم مرخص بکورد، سووار بلم بوون و نوها او به اولا دریاچه روون. ^{۲۳} بعد آ مرخص کوردن مردم، خودش به گو رفت تا به تنویی دعا گنه. شو رسید و او اونجون تنایید. ^{۲۴} هموسون، بلم آ ساحل خلی دیر بیس و م طافا او متلاطم بیس، سی یانکه باد مخالف ور وان بزند. ^{۲۵} افسر، عیسی قدم زنون ری او الا هنون رفت. ^{۲۶} وختی شاگردون، عیسان در حال ره رفتن ری او دیدن، وحشت کوردن، گفتن: «شبحیه!» و آ ترس داد زن. ^{۲۷} اما عیسی بی معطلی به هنون گف: «دلتون قرص بووه. موئم، مترسبه!»

^{۲۸} پطرس جواب دا: «سرور مو، آر تونی، مون گو تا ری او پیش تو آیم.» ^{۲۹} فرمود: «بیو!» اوسون پطرس آ بلم در اوّمه و ری او آلا عیسی ره برفت. ^{۳۰} اما وختی طوفون دید، ترسید و وختی که م او فرو برفت، داد کشید: «سرورم، نجاتم ده!» ^{۳۱} عیسی بی معطلی دس خوشه دراز کورد و اووه گروفت و گف: «ای کم ایمون، آچه شک کوردی؟» ^{۳۲} وختی به بلم اوین، باد

وسید. ۳۳ اوسون گسونه که م بلم بیدن نوها عیسی ری سر زمین وندن، گفتن: «به یقین که تو کووک خدوی!»

شفا مَرَضون م بندر چنیسارت

۳۴ پ وختی اولاً او رسیدن، به سرزمین چنیسارت رفتن. ۳۵ مردم اونجون عیسان اشناختن و گسونیه به گل او نووخی فرسندن، تا مَرَضونشون پیش عیسی آرن. ۳۶ هُنون آ او تمنا کوردن اجازه دهه تا یتا لیک رداش لمس کُنن و هر که رداش لمس بکورد، شفا بدید.

۱۵

احکام خدا یا رسم و رسوما انسان

۱ هموسون عده آ فریسیون و معلمون تورات آ اورشلیم پیش عیسی او من و گفتن: ۲ «آچه شاگردونت سنت اجدامون زر پا بونن؟ هُنون دسا خوشونه قبل آ غذا خوردن نم شورن!» ۳ او جواب دا گف: «آچه شمون خوتون سی حفظ سنتاتون، حکم خدان زر پا بونه؟ ۴ سی یانکه خدا فرموده: "بووه و مار خوتونه عزت ونه" و همیطو "هر که بووه یا مار خوشه ناسزا گووه، وا گشته بووه." ۵ اما شمون به مردم بگووه: "حتی آر بووه و مارتون محتاج بوون، پیلیه که وا خرج هُنون کُنیه، تره وقف خوئه خدا کُنه." ۶ و دِگه او مجبور نی به هُنون احترام ونه. شمون ایطو کلوم خدان سی دل حفظ سنتا خوتون باطل حساب کُنه. ۷ ای ریاکارون! اشعیا نبی درباره شمون چه خوب پشگویی کورد، وختی که گف:

۸ «"ای قوم پی لووا خوشون مون حرمت بونن،

اما دلشون آ مو دیره.

۹ عبادتشون باطله سی یانکه،

تعلیماشون چی اِلا فرایض بشری نی."

۱۰ اوسون او جوماعت پیش خودش بونگ کورد و گف: «گوش دِهه و فمه. ۱۱ آدم به وسیله او چی که بخوره و بنوشه ناپاک نم بووه، بلکه او چی که آ دون او میا در، تره اووه ناپاک کُنه.» ۱۲ اوسون شاگردون پیشش او من و گفتن: «آیا دونی که ای قصه تو خوردن فریسیون نبید و ناراحت بیسنه؟» ۱۳ عیسی جواب دا: «هر نهاله که بووه آسمونی مو نکاشته بووه، آ ریشه بدرایه. ۱۴ هُنون به حال خوشون هله. هُنون رنمایون کورن. هر وخت کوره

عصاکش کور دِگه بووه، هر دون م چه ب اُفتن.»^{۱۵} پطرس گُف: «ای مَنَل سی اُمون شرح ده.»^{۱۶} عیسی جواب دا: «آیا شُمون اَم هنی درک نَم کُنه؟^{۱۷} آیا ندونبیه که هر چی م دون رووه، به معده برووه و بعد دفع ببووه؟^{۱۸} اما حرفایه که ا دون ادم میان در، ا دل سرچشمه بگرن و هُنونین که ادم ناپاک بگنن.^{۱۹} سی یانکه ا دل ادم که افکار پلید، قتل، زنا، بی عفتی، دُزی، شوهادت دُرو و تهمت سرچشمه بگره.^{۲۰} هُنونین که شخص ناپاک بگنن، نه غذا خوردن پی دسا نشوشته!»

ایمون زونه غر یهودی

^{۲۱} عیسی ا اونجون به منطقه صور و صیدون به خلوته رفت.^{۲۲} روزه زونه کنعانی که آل اونجون بید، پیشش اومه و پی فریاد گُف: «سرور مو، ای کووک داوود، وَر مو رحم کُن! دخترُم یو زیه بیسه و سخت رنج بگشته.»^{۲۳} اما عیسی هیچ جواب ندا، تا یانکه شاگردون پش اومین و ا او خواهش کوردن، گُفتن: «اووه مرخص فرما، سی یانکه پی فریاد ا دُما اُمون میایه.»^{۲۴} در جواب گُف: «مو تِنّا سی برون ول بیسه بنی اسرائیل فرسنیده بیسمه.»^{۲۵} اما او زونه اومه و نوها او ری سر خاک وند و گُف: «سرور مو، مون یوری کُن!»^{۲۶} او جواب دا گُف: «نون بچون گرفتن و نوها سگون پسَن روا نی.»^{۲۷} زونه به عیسی گُف: «آ، سرورُم، اما سگون اَم ا خوردَه غذایه که ا سفره صوحوبشون ب اُفته، بخورن!»^{۲۸} اوسون عیسی گُف: «ای زونه، ایمون تو عظیمه! خاست برآورده ببووه!» م همو دم دختر او شفا پدا کورد.

خوراک داین به چار هزار نفر

^{۲۹} عیسی اونجون ترک کورد و کنار دریاچه جلیل رفت تا بالا تیه رسید و اونجون نشس.^{۳۰} جوماعت زیاده پیش او اومین و پی خوشون شلون و کورون و فلجون و گنگون و مرضون دگنه آورده، نوها پا عیسی وندن و او هُنون شفا دا.^{۳۱} مردم وختی دیدن که گنگون قصه بگنن، فلجون تندرِس بوون، شلون ره بروون و کورون روشنا ببوون، جرون بیسن، خدا اسرائیل ستایش کوردن.^{۳۲} عیسی شاگردون خوشه بونگ کورد و گُف: «دلم به حال ای مردم بسوزه، سی یانکه ایسون سو روزه که پی مونن و چی سی خوردن ندارن. نَحْم هُنون گسنه رونه کُئم، چه بسا که م ره ا پا اُفتن.»^{۳۳} شاگردونش گُفتن: «م ای بیابون ا کجا ترم نون سی سِر کوردن کُل ای جوماعت جور کُئم؟»^{۳۴} عیسی ا شاگردون پرسید: «چن نون داره؟» گُفتن: «هف نون و چن موهی کوچوک.»^{۳۵} عیسی به مردم فرمود تا سر زمین نشینن.^{۳۶} اوسون هف نون و

چَن موهی کوچوکَ گروفت و بعد آ شکرگزوری، هُنونَ قَل کورد، به شاگردون خودش دا و هُنون آم به او جوماعت دان. ^{۳۷} کُل خوردن و سیر بیسن و شاگردون عیسی هَف زَمبیل پُر آ خورده رزا گرد کوردن. ^{۳۸} تعداد گسونه که غذا خوردن، غِر آ زنون و بچون، چار هزار پیا بیدن. ^{۳۹} بعد آ یانکه عیسی مردم مرخص کورد، سوار بلم بیس و به ناحیه مجدل رفت.

درخاس معجزه آسمونی

^۱ اوسون فریسیون و صدوقیون پیش عیسی اومن تا اووه امتحون کُزن. سی دل یان آ او مخاسن تا معجزه آسمونی به هُنون نشون دَهه. ^۲ عیسی جووابشون دا فرمود: «وخت غروب، بگوه ”هوا خوب ببوه، سی یانکه آسمون سرخ رنگه،“ ^۳ و آر سحر آسمون سرخ بووه، بگوه طوفون میا.“ شُمون خوب دونه چطو وضعیت آسمون تعبیر کُنه، اما آ درک علائم و نشونا ای زمون عاجزه! ^۴ نسل شرارت پشه و زناکار معجزه مَخن، اما معجزه به هُنون دایه نم بووه إلا معجزه یونوس نبی.» پ آ هُنون سوا بیس و به ره خودش رفت.

خمیرمایه فریسیون و صدوقیون

^۵ وختی به اولا دریاچه رفتن، شاگردون یادشون رفت پی خوشون نون و غذا وردارن. ^۶ عیسی به هُنون کُف: «دلتون دِهه و آ خمیر مایه عالمون فرقه فریسی و صدوقیون دیری کُنه.» ^۷ شاگردون بِن خوشون قصه بکوردن و بگفتن: «سی دل یان ایطو کُف که پی خومون نون ن آوردمه.» ^۸ عیسی یان فَمید و به هُنون کُف: «ای کم ایمونون، آچه درباره یانکه نون نداره پی یکدو بحث بگنه؟ ^۹ آیا هنی درک نم کُنه؟ آچه بِن نون و بِن هزار بیان که سیر کوردم آ یادتون رفتن؟ چَن زَمبیل شُمون تِنَا آ خورده رزا گرد کورده؟ ^{۱۰} یا او هَف نون و چار هزار تن و قبه زَمبیل خورده رز که گرد کورده؟ ^{۱۱} پ آچه درک نم کُنه که پی شُمون درباره نون قصه نکوردم؟ بلکه گفتُم که آ خمیرمایه فریسیون و صدوقیون دیری کُنه.» ^{۱۲} اوسون درک کوردن که به هُنون درباره تعلیم فریسیون و صدوقیون هشدار داس، نه درباره خمیرمایه نون.

اعتراف پطرس درباره عیسی

^{۱۳} وختی عیسی به نوحی قَصریه فیلیپس رسید، آ شاگردون خودش پرسید:

«به گفته مردم، کووک انسان کیه؟»^{۱۴} هُنون جوواب دان: «بعضه بگوون يحيى تعמיד دهندس. بعضه دگه بگوون ايليا نبی و عده ام بگوون ارميا يا يکه ا پغمبرون.»^{۱۵} عيسى پرسيد: «شُمون چه بگووه؟ به نظر شُمون مو کی هِسْم؟»^{۱۶} شَمعون پطرس جوواب دا: «تونی مسيح، کووک خدا زنده!»^{۱۷} عيسى گُف: «خووشا به حال تو، ای شَمعون، کووک یونا! سی يانکه تو ای حَقَقَت ا انسان نَ اموختی بلکه بووه اَسْمونی مو وان سی تو آشکار کورد.»^{۱۸} مونم بگووم که تو پطرس، يعنه صخری و کليسا خومه ری ای صخره بنا بگنم و قدرت مرگ ور وان تسلط پدا نم گنه.^{۱۹} کليلا پادشوهی اَسْمون به تو بدوهم. اوچيايه که ری زمين بيندی، م اَسْمون بسه بيووه و اوچيايه که ری زمين گوشي، م اَسْمون گوشيده بيووه.»^{۲۰} اوسون عيسى شاگردون خوشه قدغن کورد که به هيچ ک نگوون او مسيح.

پشگویی عيسى درباره مرگش

^{۲۱} ا او زمون به بعد عيسى واضح درباره ای حَقَقَت پی شاگردون قصه بکورد که لازومه به اورشليم رووه و اونجون ا ريش سفون و کاهنون اعظم معبد و معلمون تورات آزار زياد بينه، گشته بووه و م روز سووم ا موردون ورسه.^{۲۲} پطرس اووه به کناره بورد و پی سرزنش گُف: «دير ا جونت، ای سرورم! مبا که ايطو چی هيچ وخت سر تو آيه.»^{۲۳} عيسى ری ورگردونیده، به او گُف: «دير بات ا مو، ای شیطون! تو مانع ره مونی، سی يانکه افکار تو انسانيه نه الوهی.»

^{۲۴} اوسون ری به شاگردون کورد و فرمود: «اَر گسيه خاسه بووه مون پروی گنه، وا خواستا خوشه انکار گنه، صليب خوشه گره و ا دُما مو آيه.^{۲۵} سی يانکه هر که خاسه بووه جون خوشه نجات دهه، وان ا دَس بدهه اما هر که سی دل مو جون خوشه ا دَس دهه، وان ا ندو بدس مياره.^{۲۶} ادم چه سود که کل دنياَن بَره، اما جون خوشه بازه؟ ادم سی بدس اوردن جون خودش چه تره دهه؟

^{۲۷} «سی يانکه کووک انسان م جلال بووه خودش پيش ملاکونش ب آيه و به هر ک سی اعمالش پاداش بدهه.^{۲۸} يقين داشته بايه، به شُمون بگووم، بعضه اينجون وسينده که تا کووک انسان نبينن که م پادشوهی خودش ميايه، طعم مرگ نم چشن.»

عوض بیسن ری عیسی

۱ شیش روز بعد، عیسی، پطرس و یعقوب و برارش یوحنا بالاً کوه بلنده، م خلوت برد. ۲ اونجون، نوها تیا هُنون ظاهر عیسی عوض بیس: ربیش لفِ عفتو برق بزند و جومش لفِ نور، اسپد بیس بید. ۳ اوسون، موسی و ایلیا نبی نوها تیا هُنون ظاهر بیسن و پی عیسی وندن به قصه کوردن. ۴ پطرس به عیسی گف: «ای سروزم، چقدّه خوبه که اینجونم. آر مخی، سو سایه بون بسازم، یکه سی تو، یکه سی موسی و یکه ام سی ایلیا.» ۵ هنی ای قصه سر زون پطرس بید که یکنه اوره که برق بزند هُنون م خودش گرفت و صدایه ا اور اومه که: «یان کووک محبوبم که ا او خشنوئم؛ به او گوش دهه!» ۶ پی فمیدن ای صدا، شاگردون سخت ترسیدن و به ری، سر خاک اُفتیدن. ۷ اما عیسی نریک بیس و دس سر هُنون کشید و گف: «ورسکه و مترسه!» ۸ هُنون تیا خوشونه گوشیدن و الا عیسی گسیه ندیدن.

۹ وختی که ا کو ب اومن زر، عیسی به هُنون فرمود: «اوپایه که دیدیه سی گسه بازگو مکنه، تا وختی که کووک انسان ا موردون زنده بووه.» ۱۰ شاگردون ا او پرسیدن: «اچه معلمون تورات بگون که اول وا ایلیا نبی ظهور کنه؟» ۱۱ عیسی جواب دا: «البته که ایلیا میایه و همه چیه اصلاح بکنه. ۱۲ اما به شمون بگوئم که ایلیا اومسه، اما اووه ن اشناختن و هر چی مَخاسن پیش کوردن. همیطو کووک انسان ام به دس هُنون آزار ببینه.» ۱۳ اوسون شاگردون فمیدن که درباره یحیی تعمید دهنده پی هُنون قصه بکنه.

شفا کووک دیو زیه

۱۴ وختی پیش جوماعت ورگشتن، پیایه به عیسی نریک بیس و نوها او زونی زند و گف: ۱۵ «سروزم، ور کووکم رحم کن. او صرع داره و خلی رنج بکنه. اغلب خوشه م تش یا م او ببهه. ۱۶ اووه پیش شاگردونت اوردم، اما نترسن شفاش دهن.» ۱۷ عیسی جواب دا گف: «ای نسل بی ایمون و کج رو، تا کی پی شمون بووم و رفتاراتون تحمل کنم؟ اووه پیش مو بیاره.» ۱۸ عیسی ور دیو نتر زند و دیو ا او کووک اخراج بیس و همو دم شفا پدا کورد. ۱۹ اوسون شاگردون پیش عیسی اومن و م خلوت ا او پرسیدن: «اچه امون نترسیم او دیو اخراج کنیم؟» ۲۰ جواب دا: «سی دل یانکه ایمونتون کته. یقین داشته بایه، به شمون بگوئم، آر ایمونه به کوچوکی دونه خردل داشته بووه، تره به ای گو گووه "ا اینجون به اونجون حرکت کن" و ا شمون فرمون ببره. آر ایمون داشته بووه هیچ کاره ناممکن نی. ۲۱ اما ای نوع روح ناپاک ا

آدم خارج نم بووه مَر پی دعا و روزَه گروفتن.

عیسی یه ر دِگه موردن خوشه پیشگویی بکنه

^{۲۲} وختی که م جلیل گِرد بیسن، عیسی به هُنون گُف: «چی نمونده تا کووک انسان به دَس مردم تسلیم بووه. ^{۲۳} هُنون اووه بگشن و او م روز سووم آ موردن بورسَه.» شاگردون خلی ناراحت بیسن.

سگه م دون موهی

^{۲۴} بعد آ وانکه عیسی و شاگردونش به کَفَرناحوم رَسیدن، مأمورون گروفتن مالیات دو دِرَهَم، پیش پطرس او من و گفتن: «آیا استاد شُمون مالیات به معبد تم دهه؟» ^{۲۵} او جواب دا: «البته که بدهه!» وختی پطرس به خونه او مه، قبل آ یانکه موضوع به عیسی گووه، عیسی به او گُف: «ای شمعون، پادشاهون دنیا آ چه گسونه باج و خراج بگرن؟ آ گسون خوشون یا آ غریبون؟ چه فکر بکنی؟» ^{۲۶} پطرس جواب دا: «آ غریبون.» عیسی به او گُف: «پ مردم خودش معافن! ^{۲۷} اما سی یانکه هُنون آ خودم نرنجوئم، کنار ساحل رو و قلابه م او به. اولی موهی که گروفتی، دونش گوش. سگه چار دِرَهَمی پدا بکنی، پی وان سم مونو خوته به هُنون ده.»

۱۸

لِف بچون ساده دل بووه

^۱ اوسون، شاگردون پیش عیسی او من و پرسیدن: «کی م پادشوهی آسُمون مقام گفتره داره؟» ^۲ عیسی بچیَه بونگ کورد و اووه بِن هُنون نشوند ^۳ و گُف: «یقین داشته بایه، به شُمون بگووُم، تا عوض نبووه و لِف بچون نبووه، آته به پادشوهی آسُمون ره پدا تم کنه. ^۴ پ هر که خوشه لِف ای بچه متواضع کنه، م پادشوهی آسُمون گفترین ببووه. ^۵ و هر که ایطو بچیَه به نوم مو قبول کنه، مون قبول کورده.»

^۶ «اما هر که باعث بووه یکه آ ای کوچوکون که به مو ایمون دارن لغزش خوره اووه پتره که سنگ اُسیو گیه به گردنش بنده و م قولیا دریا غرق بووه! ^۷ وای به حال ای دنیا که باعث ببووه مردم ایمونشون آ دَس دهن. البته وسوسه هی وجود داره، اما وای به حال گسه که مردم وسوسه کنه!

^۸ «پ آر دَسْت یا پات تون به گُنا بیهه، وان قطع کن و دیر به، سی یانکه

تونَ بَئْرَ وَاِنَّ كِه شَلْ رَوِي بَهشت تا يانکه پی دو دَس یا دو پا م جهنم بَسَه بووی. ^۹ و آر تَيَّت باعث لعزش تو ببووه، وَاِنَّ دِرار و به دیر، سی یانکه تونَ بَئْرَ وَاِنَّ کِه پی یَه تَيّه به بَهشت رَوِي تا یانکه پی دو تَيّه م تَش جهنم بَسَه بووی.

مَثَل گوسفند ول بیسه

^{۱۰} «هیچ وخت ای بچون کوچوک تحقیر مکنه، سی یانکه به شُمون بگووم که ملاکون هُنون م آسُمون هی ری بووه آسُمونی مونَ ببینن. ^{۱۱} سی یانکه کووک انسان اومسه تا ول بیسنه نجات دَهه. ^{۱۲} چه فکر کنه؟ آر پیایه صد گوسفند داشته بووه و یکه آ هُنون ول بووه، آیا او نود و نه گوسفند م گوها نم هله و آ دُما او ول بیسه نم رووه؟ ^{۱۳} یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، که آر وَاِنَّ جوس، سی او یَه گوسفند ول بیسه بیشتر شاد ببووه تا سی نود و نه گوسفند که ول نبیسه. ^{۱۴} همیطو، اراده بووه آسُمونی شُمون یان نی که حتی یکه آ ای بچون آ دَس رووه و هلاک بووه.

طرز رفتار پی برار خطاکار

^{۱۵} «آر برارت به تو گُنا کورد، پیشش رو و م خلوت خطاش به او گو. آر قصته قبول کورد، برارت بدس اوردیه؟ ^{۱۶} اما آر قبول نکورد، ای ر پی یَه نفر یا دو نفر دِگه پیشش رو تا ای افراد شاهد قِصات بوون. ^{۱۷} آر نَخاس به هُنون آم گوش دَهه، به کلیسا گو؛ و آر کلیسانم قبول نکورد، اوسون اووه اجنبی یا خراجگر فرض کن. ^{۱۸} یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، هر چیه ری زمین بنده، م آسُمون بَسَه ببووه و هر چیه ری زمین گوشیه، م آسُمون گوشیده ببووه. ^{۱۹} آندو به شُمون بگووم که هر وخت دو نفر آ شُمون ری زمین درباره هر مسئله که در خصوص وان سؤال بکنن پی یک موافق بوون، ایطو آ جانوب بووه آسُمونی مو سی هُنون به انجوم برسَه. ^{۲۰} سی یانکه جایه که دو یا سو نفر به نوم مو گرد بوون، مو اونجون پِن هُنون حاضرُم.»

مَثَل خادم بی رحم

^{۲۱} اوسون پِطْرُس پیش عیسی اومه و پرسید: «سرور مو، تا چن ر آر برارُم به مو بدی کورد، وا اووه بختُم؟ آیا تا هَف ر؟» ^{۲۲} عیسی جواب دا: «به تو بگووم نه هَف ر، بلکه هفتاد تا هَف ر.»

^{۲۳} «سی دل یان، ببووه پادشوهی آسُمونَ به شاهه تشبه کورد که تصمیم گروف پی خادمون خودش تسویه حساب کنه. ^{۲۴} پ وختی وندن به حسابرسی

کوردن، شخصیّه پیش او آوردن که پیل هنگفتّه معادل بیس سال مز یه کارگر به او بیدکار بید. ^{۲۰} وختی او نترس قرض خوشه دَهه، اربابش دستور دا اووه پی زونه و بچون و گل مال و منالاش فروشن و طلبش وصول کُین. ^{۲۶} خادم نوها پا ارباب به زونی اُفتید و پی التماس گُف: "مَوْن مَوَلْت دِه تا گل قرض خومه ادا کُئم." ^{۲۷} پ دل ارباب به حالش سُوخت و قرض اووه بخشید و آزادش کورد. ^{۲۸} اما وختی که خادم برفت دَر، یکه ا همکارون خوشه دید که چن مز یه روز کارگره به او بیدکار بید. پ اووه گروفت و گلیشه زور دا و گفنتش: "بدهی خوته به مو دِه!" ^{۲۹} همکارش نوها پا او به زونی اُفتید و پی التماس گُف: "مَوْن مَوَلْت دِه تا گل قرض خومه دوهم." ^{۳۰} اما او قبول نکورد، بلکه رفت و اووه به زندون پس تا قرض خوشه دَهه. ^{۳۱} وختی که باقه خادمون ای واقعنه دیدن، خلی ناراحت بیسن و پیش ارباب خوشون رفتن و گل ماجران سیش تعریف کوردن. ^{۳۲} پ ارباب، او خادم پیش خودش بونگ کورد و گُف: "ای خادم شرور، مَر مو سی دل خواهشبه که اُرم کوردی، گل بدهیت نبخشیدم؟" ^{۳۳} آیا نواسکه تو ام ور همکار خودت رحم بکوردی، هموطو که مو ور تو رحم کوردم؟" ^{۳۴} پ ارباب خلی چر اومه، اووه به زندون پس تا شکنجه بووه و گل قرض خوشه ادا کُنه. ^{۳۵} ار شُمون ام برارون خوتونه ا دل نبخشیه، بووه اَسْمونی مو ام پی شُمون همیطو رفتار بکُنه.

تعلیم درباره ازدواج و طلاق

^۱ وختی که عیسی قِصا خوشه به آخر رسونید، جلیل ترک کورد و آ او سر روخونه اردن به سرزمین یهودیه رفت. ^۲ جمعیت زیاده ا دُماش روته بیسن و اونجون عیسی هُنون شفا دا.

^۳ تعداده ا فریسیون ام پیش او او من تا اووه آزمایش کُین. هُنون پرسیدن: «آیا جایز که پیا زونه خوشه به هر دلیله طلاق دَهه؟» ^۴ عیسی جواب دا گُف: «مَر م کتابا مقدس نخوندیه که افریننده دنیا ا اول خلقت هُنون مَره و زونه افرید»، ^۵ و گُف "سی دل یان پیا ا بووه و مار خودش سوا ببووه، به زونه خودش بیونده و هر دون یه تن ببوون" ^۶ سی دل یان، ا بعد وان دِگه دو تن نسن بلکه یه تن حساب بوون. هیچ آدمه حق نداره او دو تن که خدا یکه کورده، ا یک بُره. ^۷ گفنت: «پ اچه موسی گُف که پیا به زونه خودش طلاقنومه دَهه و اووه رها کُنه؟» ^۸ گُف: «موسی ایطو گُف سی یانکه دونس

شُمون چَقَدَه سِنِگَدَل و بی رَحِمَه. اما آ اول خَلَقَت که خدا زوَنَه و مِرَنَه آفَرِید ایطو قراره نَبِید. ^۹ به شُمون بگوؤم، هر که زونه خوشه به دلیله اِلا خیانت م زناشویی طلاق دَهَه و زونه دِگَه اَسونَه، زنا کوردَه.»

^{۱۰} شاگردون به او گفتن: «آر یان تِنَا رَهیَه که پیا تَرَه زونشَه طِلاق دَهَه، بِنَرَه هیچ پیاپه زونَه نَ اَسونَه!» ^{۱۱} عیسی گُف: «همه نترن ای کَومَ قبول کُنن، مَر کسونه که به هُنون عطا بیسه.» ^{۱۲} بعضیه به علت نقص مادرزودی نترن ازدواج کُنن، بعضیه آم مردم ناقص کوردنَه و هُنون آم نترن ازدواج کُنن، بعضیه آم سی دل خدمت به خدا ازدواج نَم کُنن. هر کَ قدرت اجرا ای اصل ازدواجه داره، پَ هِله وانَ قبول کُنَه.»

عیسی و بچون

^{۱۳} اوسون مردم بچونَ پیش عیسی آوردن تا سر هُنون دَس گَشَه و دعا کُنَه. اما شاگردون مردم سی دل ای کارشون طعنه رَنن. ^{۱۴} عیسی گُف: «هله بچون پیش مو آین و نوهاشون مگره، سی یانکه تِنَا کسونه که لِف ای بچون بوون، پادشوهی اَسْمون سی هُنون.» ^{۱۵} اوسون سر هُنون دَس گَشید و آ اونجون رفت.

جَوون پیلدار

^{۱۶} روزه شَخْصَه پیش عیسی اومَه و پرسید: «استاد، چه کار خوبه کُنم تا حیات ابدی داشته بوؤم؟» ^{۱۷} جوواب دا: «آچه درباره کار خوب آ مو سؤال بگنی؟ تِنَا یکه خوبه که وانم خداس. اما در جووابت وا گوؤم که آر احکام خدانَ حفظ کُنن، زندگی ابدیه بدس میوری.» ^{۱۸} او پیا پرسید: «کو احکامَه؟» عیسی به او گُف: ««قتل مکن، زنا مکن، دُزی مکن، شوهادت دُرو مده، ^{۱۹} بووه و مار خوته عزت ون،» و «همسات لِف خودت مُحبت کُن.»» ^{۲۰} او جَوون گُف: «کُل ای احکامَه به جا اوردمه دِگَه چه وا کُنم؟» ^{۲۱} عیسی جوواب دا: «آر مَخی کامل بووی، رو و هر چی دوری فروش و پیلش به فقیرون ده تا م عالم بالا گنجَه داشته بووی. اوسون بیو و آ مو پروی کُن.» ^{۲۲} جَوون وختی یان شیف، خلی گرس و آ اونجون رفت، سی یانکه مال و منال زیاده داش.

^{۲۳} اوسون عیسی به شاگردون خودش گُف: «یقین داشته بایه، به شُمون بگوؤم، وارد بیسن پیلدارون به پادشوهی اَسْمون خلی سخته.» ^{۲۴} آندو تأکید بگنم که رد بیسن شتر آ سیلا سیزن آسونتره تا یانکه آدم پیلداره وارد پادشوهی خدا بووه.» ^{۲۵} شاگردون پی فمیدن ای مطلب خلی تعجب کوردن و پرسیدن: «پ کی تَرَه نجات پدا کُنَه؟» ^{۲۶} عیسی به هُنون سِل کورد و گُف: «یان سی آدم

ناممکن، اما سی خدا همه چی ممکن.»

^{۲۷} پطرس گُف: «ایسون اُمون همه چیه هَشْتِمَه و آ تو پِروِی بگُم. چه چی نصیب اُمون ببووه؟» ^{۲۸} عیسی به هُنون گُف: «به شُمون بگوؤم، مو م او دنیا جدید، اوسون که کووک انسان سَر تخت شکوهمند خودش بنشینه، شُمون آم که آ مو پِروِی کوردیه، سَر دوزَه تخت بنشینه و وَر دوزَه قبیله اسرائیل قضاوت یکنه. ^{۲۹} و هر که سی دل نوم مو خونه یا برار یا خار یا بووه یا مار یا بچه یا ملکا خوشه ترک کورده بووه، صد برابر پدا بگنه و حیات ابدی بدس بمیازه. ^{۳۰} اما خلیا که ایسون اولین آخر ببوون و گسونه که آخرن، اول.

۲۰

حکایت کارگرون باغ انگیر

۱ پادشوهی اَسُمون لِفِ صوحوب باغ انگیره که سحر گه آ خونه رفت در تا سی باغش کارگرونه پدا گنه. ^۲ او پی هُنون توافق کورد که روزه یه دینار بابت کار م باغش به هر کو آ هُنون دَهه. اوسون هُنون به باغش فرسندید. ^۳ نَزیک ساعت نه سحر اُندو رفت در و عدیّه م مدون شر دید که بی‌کار وسیده بیدن. ^۴ به هُنون آم گُف: «شُمون آم به باغ انگیر مو رووه و هر چی که حقتونه به شُمون بدوهم.» ^۵ پ هُنون آم رفتن. اُندو نَزیک ساعت سو پَسین رفت در و لِف ر قبلی عده دگنه م باغ آورد. ^۶ او چن یه ساعت نوها غروب عفتو اُندو رفت در و چن تن دگنه بی‌کار وسیده دید. آ هُنون پرسید: «اچه گل روز اینجون بی‌کار وسیدیّه؟» ^۷ جواب دان: «سی یانکه هیچ ک اُمون سی کار کوردن نَخاسه.» به هُنون گُف: «شُمون آم به باغ انگیر مو رووه و کار گنه.» ^۸ وخت غروب، صوحوب باغ انگیر به مباشر خودش گُف: «کارگرون بونگ کُن آ آخری شرو کورده تا به اولی، مزشون ده.» ^۹ کارگرونه که یه ساعت قبل آ غروب سَر کار او مین بید، مز یه روز کامل دِشون. ^{۱۰} وختی نوبت به گسونه رسید که نوها گل او مین بید، گمون کوردن که بیشتر آ بقیه مز گیرشون میایه. اما به هر کو آ هُنون آم یه دینار دان. ^{۱۱} وختی مز خوشونه اُسوندن، وندن به اعتراض کوردن و به صوحوب باغ انگیر گفتن: ^{۱۲} «هُنون که آخر او مین تتا یه ساعت کار کوردن و تو هُنون پی اُمون که گل روز زر عفتو عال زحمت کشیدیم، برابر کوردی!» ^{۱۳} او ری به یکه آ هُنون کورد و گُف: «ای دوس، مو به تو ظلمه نکوردمه. مَر قرار اُمون یه دینار نبید؟» ^{۱۴} پ حق خونه گر و رو! مو مَحْم به ای آخری لِفِ تو مز دوهم. ^{۱۵} آیا حق ندارم پی پیل خودم طبق مل

خوڏم رفتار ڪٿو؟ آيا تيه ڏين سخاوت مونَ ندوري؟»^{۱۶} پَ ايطو، آخريون اولي بيون و اوليون آخري!»

سوومي پشگويي عيسيٰ دربارہ موردن و رستاخيز خودش

^{۱۷} اوسون که عيسيٰ آلا اورشليم برفت، م رَه، دوزَه شاگرد خوشه به کناره بورد و به هُنون گُف: ^{۱۸} «ايسون به شر اورشليم رووم. اونجون کووک انسانَ به کاهنون اعظم معبد و معلمون تورات تسليم بگُزن. هُنون اووه به مرگ محکوم بگُزن ^{۱۹} و به غر يهوديون تسليم بووه تا وَش توهين بووه و شولاق خوره و سر صليب رووه. اما م روز سووم ا موردن بورسه.»

درخاس مار يعقوب و يوحنا

^{۲۰} اوسون مار کووکون زبدي پي دو کووکش پيش عيسيٰ اومه و نوها او سر زوني اُفتيد و ا او درخاس کورد که آرزوش برآورده گنه. ^{۲۱} عيسيٰ پرسيد: «آرزو تو چيه؟» گُف: «عطا فرما که اي دو کووک مو م پادشوهيت، يکه آلا سمت راس و يکه ڊگه آلا سمت چپت نشينن.» ^{۲۲} عيسيٰ در جواب گُف: «شُمون ندويه چه مَخه! آيا تره ا جومه که مو بنوشم، نوشه؟» جواب دان: «آ، ترم.» ^{۲۳} عيسيٰ گُف: «شکه ني که ا جوم مو بنوشه، اما دونه بايه که نشستن آلا سمت راس و چپ مو در اختيار مو ني تا وان به گسه بخشم. يان جايجا گسونيه که بووم سيشون فراهم کورده.»

^{۲۴} وختي ده شاگرد ڊگه ا اي امر باخير بيسن، ور هر دون برار خشم گروفتن. ^{۲۵} عيسيٰ هُنون بونگ کورد و گُف: «شُمون دونه که حاگمون قوما ڊگه ور زر دسون خوشون سروري بگُزن و ربروشون به هُنون زور بگوون. ^{۲۶} اما پڻ شُمون ايطو نبوه. هر که مخو پڻ شُمون گپ بووه، وا خادم گل بووه. ^{۲۷} و هر که مخو پڻ شُمون بالاتر ا بقيه بووه، وا غلوم گل بووه. ^{۲۸} اوڻو که کووک انسان ام ن اومه تا خدمتش گُزن، بلکه اومه تا خدمت گنه و جونش م ره رهويي خليا فدا گنه.»

شفا دو فقير کور

^{۲۹} وختي که عيسيٰ و شاگردونش شر اريحان ترک کوردن، عده زياده ا دُما او روته بيسن. ^{۳۰} کنار ره، دو پيا کور نسه بيدن. وختي شفتن عيسيٰ ا اونجون بگذرده، داد زندن: «سرور اُمون، اي کووک داوود، ور اُمون رحم گن!» ^{۳۱} جمعيت هُنون غض کوردن و مخاسن که ساکت بوون اما هُنون بيشتري داد بزنن که: «سرور اُمون، اي کووک داوود، ور اُمون رحم گن!» ^{۳۲} عيسيٰ

وسید و هر دون بیان بونگ کورد و پرسید: «چه مَخه سی شمون گنم؟»
 ۳۳ جواب دان: «سرور اَمون، مَخم تيامون روشنا بوون.» ۳۴ عیسی پی
 دلسوزی دَس سَر تياشون وند و هموسون روشنویي خوشونَه بدَس اُردن و ا
 دُما او رونَه بیسن.

۲۱

ورود شاهونه عیسی به اورشلیم

۱ وختی عیسی و شاگردونش به اورشلیم نَزیک بیسن و به دِگده بَتفاجی م
 گمرکش گو زتون رَسیدن، عیسی دو تن ا شاگردون خوشه فرسَنیده، ۲ به هُنون
 فرمود: «به دِگده ری به ری رووه. به محض ورود، الاغی پی کُرش بَسه پدا
 بگنه. هُنون گوشه و پیش مو بیاره. ۳ آر گسه حرفه به شمون رَند، گووه:
 ”خداوند به هُنون احتیاج داره،“ و هُنون بی معطلی بیاره.» ۴ ای امر اتفاق
 اُفتید تا: پشگویی نبی تحقق پدا گنه که بفرمایه:

«به دختر صَهیون گووه،

”ه پادشا تو

سَر کُره الاغه سوواره و

پی تواضع پیش تو میایه»

۶ او دو شاگرد رفتن و هر چی عیسی به هُنون گُف بید، انجوم دان ۷ و او الاغ
 و کُرش اُردن و رداها خوشونه سَر هُنون بسن و او سَر رداها نشس.
 ۸ جمعیت زیاده رداها خوشونه سَر رهش پم کوردن و بعضه، شاخا درختان
 بئردن و م ره پم کوردن. ۹ اوسون جمعیته که جلو برفتن و هُنونه که آ عقب
 اومن پی بونگ بُلند بگفتن:

«ای کووک داوود نجاتمون ده!»

«مبارک با او گسه که به نوم خداوند میایه!»

«نجاتمون م عرش برین!»

۱۰ وختی او وارد اورشلیم بیسن، ولوله کُل شَر گروف. مردم پیرسیدن: «یان
 کیه؟» ۱۱ و او جوماعت جواب بدان: «یان عیسی پغمبر، ا ناصره جلیل!»

عیسی م معبد

۱۲ اوسون عیسی به صحن معبد خدا اومه و گسونیه که م صحن معبد خر
 فروش کوردنه، در بس و تختا صرافون و بساط گموتر فروشون سَر ته کورد

۱۳ او به هُنون فرمود: «م کتاب مقدس نوشته بیسه که، "خونه مو خونه دعا خونده بیووه،" اما شُمون وان "لونه رزنون" کوردیه.»
 ۱۴ م معبد، کورون و شُلون پیش عیسی اوین و او هُنون شفا دا. ۱۵ اما وختی کاهنون اعظم معبد و معلمون تورات اعمال خارق‌العاده اووه دیدن و همیطو دیدن که بچون م معبد اعظم داد بزَنن: «نجاتمون ده ای کووک داوود،» چر اوین. ۱۶ به او گفتن: «آیا بشنُفی هُنون چه بگوون؟» جواب دا: «آ. مَر م کتابا مقدس نخوندیه که،

«سَر زون بچون و شیرخورون

حمد و پرستش رَوون کوردیه»

۱۷ پَ عیسی هُنون هِشت و اَشَر رفت در، او به بت‌عنیا رفت و شوو اونجون سر کورد.

خشک بیسن درخت انجیر

۱۸ سحر گه عیسی م رَه ورگشتن به شر، گُسنش بیس. ۱۹ کنار رَه، درخت انجیره دید و آلا وان رفت، اما اِلا برگ چی وَر وان نجوس. پَ خطاب به درخت گُف: «مبا که دِگه آته میوه ا تو عمل آیه!» هَموسون درخت خشک بیس. ۲۰ شاگردون که آ دیدن ای اتفاق تعجب کوردن بید، آ او پرسیدن: «چطو درخت انجیر ایطو زینره خشک بیس؟» ۲۱ عیسی به هُنون جواب دا گُف: «یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، آر ایمون داشته بووه و شک نَگنه، نه تِنا تره اوچپایه که وَر درخت انجیر گذشت انجوم دِهه، حتی آر به ای گُو گووه "از جا کَنده بات، به دریا پرت بات،" ایطو بیووه. ۲۲ آر ایمون داشته بووه، هر چی م دعا درخاس گُنه، بدس میاره.»

سؤال درباره اقتدار عیسی

۲۳ اوسون عیسی رفت م صحن معبد و شرو به تعلیم داین مردم کورد. هَموسون، کاهنون اعظم معبد و ریش سفدون قوم پیش او اوین و گفتن: «به چه حقه ای کاران بگنی؟ کی ای حق به تو داس؟» ۲۴ عیسی جواب دا گُف: «مونم آ شُمون سواله دارم. آر جواب دایه، مونم به شُمون بگووم به چه حقه ای کاران بگنم. ۲۵ آیا تعمیده که یحیی بدا، آ جانوب خدا بید یا انسان؟» هُنون بِن خوشون بحث کوردن و گفتن: «آر گووم آ جانوب خدا بید، به اُمون بگووه پَ آچه به او ایمون ن آورده؟» ۲۶ و آر گووم آ جانوب انسان بید، آ مردم ترسیم، سی یانکه کُل یحیان پغمبر دونن. ۲۷ پَ به عیسی جواب دان: «ندونم.» عیسی گُف: «مونم به شُمون نم گووم به چه حقه ای کاران بگنم.»

مَثَل دو کووک

^{۲۸} «نظر شُمون چیه؟ بیایه دو کووک داش. پیش کووک اول خودش رفت و گُف: "کووکُم، امروز به باغ اَنگیزُم رو و مشغول کار بات." ^{۲۹} جواب دا: "تَم روؤم." اما بعد پَشِمون بیس و رفت. ^{۳۰} بووَه پیش کووک دِگش رفت و هَمو وان به او گُف. کووک جواب دا: "بروؤم، آغا،" اما نرفت. ^{۳۱} کوشون ا او دو کووک خاس بووه خوشونَه بهجا آورد؟» جواب دان: «اولی.» عیسی به هُنون گُف: «دونسه بایه، خراجگرون و فاحشون نوها شُمون به پادشوهی خدا رَه پدا بگنن. ^{۳۲} سی یانکه یحیی م رَه صالحی پیش شُمون اومه اما به او ایمون ن آورد، اما خراجگرون و فاحشون ایمون آوردن. و شُمون پی یانکه یان دیدیه، تغییر عقیده نَدایه و به او ایمون ن آورد.»

مَثَل باغبونون شرور

^{۳۳} «ایسون به مَثَل دِگه گوش دِهه. صوحوب زمینه، باغ اَنگیره کاشت و گرد وان دیوار کشید و حوضه سی له کوردن اَنگیرا کند و بُرجه دیدَه بونییم م وان ساخت. اوسون باغ اَنگیر به چن باغبون اجاره دا و خودش به سفر رفت. ^{۳۴} م فصل اَنگیر چنی، غلومون خوشه پیش باغبونون فرسند تا میوه اووه تحویل گرن. ^{۳۵} اما باغبونون غلومون اووه گروفتن، یکیه زن و یکیه دِگنه کُشتن و سوومیه سِنگسار کوردن. ^{۳۶} آندو، غلومونه بیشتر پیش هُنون فرسند، اما باغبونون پی هُنون ام هَمو طو رفتار کوردن. ^{۳۷} اخیر کووک خوشه پیش باغبونون فرسند و پی خودش گُف: "ور کووکُم حرمت بونن." ^{۳۸} اما تا باغبونون کووک دیدن، به یکدو گفتن: "یان وارته. بیایه اووه کُشم و میراثش صوحوب بووم." ^{۳۹} پ اووه گروفتن و ا باغ اَنگیر دَر بسَه و کُشتنش. ^{۴۰} پ آر صوحوب باغ اَنگیر آیه پی ای باغبونون چه بگنه؟» ^{۴۱} جواب دان: «او آدمون بیرحم پی بیرحمی تموم نابود بگنه و باغ اَنگیر به باغبونون دِگه اجاره بدَهه تا م فصل برداشت محصول، بر اووه دهن.»

^{۴۲} اوسون عیسی به هُنون گُف: «آیا تا ایسون م کتابا مقدس خوندیه که،

«هَمو سِنگه که معمارون رد کوردن،

سِنگ اصلی بنا بیسه.

خداوند ایطو کورده

و کارش به نظر اُمون عجیبه.»

^{۴۳} پ شُمون بگوؤم که پادشوهی خدا ا شُمون گروفته و به قومَه دایه ببووه که ثمر خوبه عمل ارن. ^{۴۴} هر که سر او سِنگ افته، خورد ببووه و هر وخت او

سِنَگِ سَرِ گَسِه اُفْتَه، لِشِه کُنَه.

^۴ وختی کاهنون اعظم معبد و فریسیون مَثلا عیسان شُفْتَن، قَمیدِن که درباره هُنون قِصَه بَکُنَه. ^۵ پَ تصمِیمِ گِروفتنِ که اووَه گِروفتار کُنِن، اما ا مردم بترسیدن سی یانکه هُنون عیسان پَغمبرِ دونسن.

۲۲

مَثَلِ جِشَنِ عِروسی

^۱ عیسی آندو مَثَلِ دِگَه سی هُنون تعریف کورد: ^۲ «پادشوهی آسُمون بیووه به شاهه تشبیه کورد که سی کووک خودش جِشَنِ عِروسیه گِروف. ^۳ او خادومون خوشه فرسَنید تا به هُنون که دعوت بیسن بیدِ گِوون تا به جِشَنِ آین، اما هُنون نِخاسن آین. ^۴ پَ خادومونه دِگَه فرسَنید و گُف: ”دعوت بیسونه گِووه ایسون سفره جِشَنِ آماده کوردُمه، گِوون و گوسالا پروارُم سَر بُریدُمه و همه چی آمادس. پَ به جِشَنِ دعوت بیایه.“ ^۵ اما هُنون محل نُوندن و هر کونشون به رَه خوشون رفتن، یِکَه به مزرعه و یِکَه دِگَه به تجارت خودش. ^۶ بقیه ام خادومون اووه گِروفتن و آزار دان و کُشتن. ^۷ شا وختی یان قَمید، جِر اوَمه، سپوهیون خوشه فرسَنید و قاتلون کُشت و سَر هُنون به تَش کَشید. ^۸ اوسون خادومون خوشه گُف: ”جِشَنِ دعوت آمادس، اما هُنون که دعوت کوردم بید لایق نییدن. ^۹ پَ به مدون سَر رووه و هر گَنه جوسیه به جِشَنِ عِروسی کووکُم دعوت کُنَه.“ ^{۱۰} غلومون به کیچا رفتن و هر گَسَه جوسن، چه خوب و چه بد، پی خوشون آوردن و تالار ا مِمونون پُر بیس.

^{۱۱} «اما وختی که شا سی دیدار پی مِمونون وارد مجلس بیس، بیاییه دید که جومه دعوت وَش نکورد بید. ^{۱۲} آ او پرسید: ”ای دوس، چطوبی جومه دعوت اینجون اومییه؟“ او پیا جووایه نداشت. ^{۱۳} اوسون پادشا خادومون خوشه گُف: ”دَس و پاش بَدَه و اووه م توریکی دَر بَهه، جایه که گریوه و دِنون ریچه بیووه.“ ^{۱۴} سی یانکه دعوت بیسون زیادن، اما هُنون که انتخاب بیسنه کم.»

پرسش دربارِه پرداختِ خِراج

^{۱۵} اوسون فریسیون دَر رفتن و نقشه کشیدن تا بینن چطو ترن عیسان پی قِصا خودش م دوم بَهِن. ^{۱۶} هُنون شاگردون خوشونه پی طرفدارون هیرودیس پادشا پیش او فرسَنیدن و گُفتن: «استاد، دوئم بیایه صادق هسی و رَه خدان به دُرسی ب اوموزونی و ا گَسِه ترسیه ندوری، سی یانکه وَر شکل و ظاهر نظر

نَم كُنِي. ^{۱۷} پَ رَأَى خَوْتَهَ بَه اُمُونِ كُو؛ اَيَا جَايَزَ كَه بَه امپراطور روم ماليات دِهَم يَا نَه؟» ^{۱۸} عيسى بَه بَد دَلَى هُنُونِ پَى بورد و كُف: «اَي رِيَاكارون، اچَه مُونِ امْتَحُونِ كُنِه؟» ^{۱۹} سَكِيَه كَه پَى وَا ن خِرَاجِ دِهَه، بَه مَو نَشُونِ دِهَه.» هُنُونِ سَكِيَه يَه دِينَارَى بَه اَو دَان. ^{۲۰} عيسى اَ هُنُونِ پَرَسِيد: «نَقَش و نَوْمِ رَى اَي سَكِه اَ كِيَه؟» ^{۲۱} جَوَابِ دَان: «اَ امپراطور.» بَه هُنُونِ كُف: «پَ مَالِ امپراطورَ بَه امپراطورِ دِهَه و مَالِ خَدَانِ بَه خَدَا.» ^{۲۲} وختى يَانَ شَنْفَتَن، جَرَتِ زِيَه بِيَسَن، اَوَوَه هِشْتَن و رَفْتَن.

سؤال درباره قیامت

^{۲۳} مَ هَمُو رُوز، عالمون فرقه صَدَوَقَى كَه مَنكَرِ قِيَامَتَن، پِيَشِشِ اَوْمِنِ و سَوَالِه اَ اَو كُورْدَن، ^{۲۴} كُفْتَن: «اَسْتَاد، مَوْسَى بَه اُمُونِ فَرْمُودَه كَه اَرِ پِيَاپِه بِي اَوْلَادِ مِيرَه، بَرَارِشِ وَا بِيُوَه اَوَوَه بَه زُونَى اَسُونَه تَا اَ اَو سَى بَرَارِ خُودِشِ نَسَلِه بَوَقَى هَلَه. ^{۲۵} اَ، بِنِ اُمُونِ هَفَ بَرَارِ بِيَدِن. بَرَارِ اَوْلَى زُونَه اَسُونَد و مَورِد و چُونِ بَجَه نَدَاش، زُونَه بِيُوَشَه سَى بَرَارِ خُودِشِ بَوَقَى هِشْت. ^{۲۶} دُوومَى و سُوومَى، تَا هَفْتُوومَى بَرَارِ اَمَ بَه هَمَى وَضَعِ دِچَارِ بِيَسَن. ^{۲۷} اَخِيرِ اَو زُونَه اَمَ مَورِد. ^{۲۸} ايسون، مَ قِيَامَتِ، اَو زُونَه زُونَه كُونِشُونِ اَ هَفَ بَرَارِ بِيُوَه، سَى يَانَكَه كُلِّ اَوَوَه بَه زُونَى اَسُونَدَن بِيَد؟»

^{۲۹} عيسى جَوَابِ دَا: «شَمُونِ مَ اَشْتَبَاَهَه، سَى يَانَكَه نَه اَ كِتَابَا مَقْدَسِ اَكَاَهَه و نَه اَ قَدْرَتِ خَدَا! ^{۳۰} مَ رُوزِ قِيَامَتِ كَسِبَه نَه زُونَه بِي اَسُونَه و نَه پَى مِرَه شَى بَكُنَه، بَلَكَه كُلِّ لِفِ مَلَكَونِ اَسْمُونِ بِيُوون. ^{۳۱} اَمَا دَرَبَارَه قِيَامَتِ مَورِدُون، اَيَا مَ كِتَابَا مَقْدَسِ نَخُونْدِيَه كَه خَدَا بَه شَمُونِ چَه كُفْتَه؟» ^{۳۲} اَو فَرْمُودِ كَه، «مَو هِسْمُ خَدَا اِبْرُوهِيمِ و خَدَا اِسْحَاقِ و خَدَا يَعْقُوبِ» اَو نَه خَدَا مَورِدُون، بَلَكَه خَدَا زَنْدُونَه.» ^{۳۳} مَرْدَمِ پَى قَمِيدِنِ اَيِ قِصَا، اَ تَعْلِيمِشِ تَعَجَبِ كُورْدَن.

گفتار حکم

^{۳۴} اَمَا وختى فَرِيَسِيُونِ شَنْفَتَن كَه عيسى چَطُو پَى جَوَابِ خُودِشِ دُونِ صَدَوَقِيُونِ بَسَه، گَرْدِ هَمِ اَوْمِنِ. ^{۳۵} يَكِه اَ فَرِيَسِيُونِ كَه اَ عَالْمُونِ تَوْرَاتِ بِيَدِ، پَى اَي نِيَتِ كَه عيسَانِ مَ بَحْثِ گَرُوقْتَارِ كُنَه، اَ اَو پَرَسِيد: ^{۳۶} «اَي اَسْتَاد، گُفْتَرِينِ حَكْمِ شَرِيْعَتِ كُونِشُونَه؟» ^{۳۷} عيسى جَوَابِ دَا: «خَدَاوَنَدِ خَدَا خَوْتَهَ پَى كُلِّ دَلِ و پَى كُلِّ جُونِ و پَى كُلِّ فِكْرِ خُودَتِ مُحَبَّتِ كُن.» ^{۳۸} يَانَ اَوْلَى و گُفْتَرِينِ حَكْمِ. ^{۳۹} دُوومَى حَكْمِ اَمَ لِفِ حَكْمِ اَوْلَى، مَهْمَه: «هَمَسَاتِ لِفِ خُودَتِ مُحَبَّتِ كُن.» ^{۴۰} اَيِ دُو حَكْمِ، اَسَاسِ كُلِّ شَرِيْعَتِ مَوْسَى و نُوَشْتَا يَغْمَبِرُونِ.»

مسیح کووک کیہ؟

۴۱ عیسیٰ آ او فریسیویہ کہ گرد ہم بیدن، پرسید: ۴۲ «نظر شُمون دربارہ مسیح چیہ؟ او کووک کیہ؟» جواب دان: «کووک داوود.» ۴۳ عیسیٰ گُف: «پ چطو داوود پی الہام روح، اووہ خداوند بگووہ؟ سی یانکہ داوود بگووہ: ۴۴» «خدا بہ خداوند مو گُف:

«پی عزت بہ دَس راس مو نشین

تا دشمنونت زِر پات بوہام.»»

۴۵ آر داوود اووہ خداوند بخونہ، چطو او تَزہ کووک داوود بووہ؟» ۴۶ ایطو، هیچ گسبہ نترس در جوواب او قِصہ کُنہ و آ او روز بہ بعد دِگہ گسبہ جرأت نکورد آ او حتی سؤالہ پرسہ.

۲۳

ہشدار بہ رِیرون مذہبی

۱ اوسون عیسیٰ خطاب بہ مردم و شاگردونش گُف: ۲ «معلمون تورات و فریسیون م جایگا موسیٰ نشینہ. ۳ پ اوچیایہ کہ بہ شُمون تعلیم بدہنہ، بہ جا بیارہ؛ اما لِف ہُنون عمل مکنہ! سی یانکہ اوچیایہ کہ تعلیم بدہنہ، خوشون عمل نَم کُنن. ۴ ہُنون احکام دینی لِف بارا کمر اِشکن سر شون شُمون بونن اما خوشون حاضر نسن حتی سی حرکت داین ای بارا کلکہ تکون دهن. ۵ ہر چی بگنن آ ری تظاہرہ و سی یان کہ مردم ہُنون بینن. دعاہا و آیا کتابا مقدس بنوسن و بہ بویباشون و تیکاشون ببندن، رداہا خوشونہ عمدا بُلندتر بدوزن تا خوشونہ دیندار نشون دهن. ۶ دوس دارن م ضیافتا بالا مجلسا نشینن و م معبدا بترین جان داشتہ بوون، ۷ و مردم م کیچہ و بازار ہُنون سلام کُنن و «استاد» خطاب کُنن. ۸ اما شُمون «استاد» خوندہ مباپہ، سی یانکہ تِنَا یہ استاد دارہ و شُمون گلتون برارہ. ۹ ہمیطو هیچ گسہ ری زمین «بووہ» بونگ مکنہ، سی یانکہ تِنَا یہ بووہ دارہ کہ م آسُمون. ۱۰ و ہمیطو «معلم» خوندہ مباپہ، سی یانکہ تِنَا یہ معلم دارہ کہ مسیح. ۱۱ وانکہ بن شُمون آ ہمہ گفترہ، خدمتگزار شُمون ببووہ. ۱۲ سی یانکہ ہر کہ خوشہ گپ نشون دہہ، پست ببووہ و ہر کہ خوشہ متواضع کُنہ، سر بُلند بووہ.

۱۳ «وای بہ حال شُمون ای معلمون تورات و فریسیون ریاکار! شُمون در پادشوی آسُمون ری مردم ببندہ نہ خوتون داخل ببووہ و نہ بہلہ گسونہ کہ م رهن، داخل بوون. ۱۴» «وای بہ حال شُمون ای معلمون تورات و فریسیون

ریاکار! شُمون اَ طرفِه خونِه بیوَه زنونَ غارت بگُنه و اَ طرفِه دِگه، سی خود نمویی، دعا خوتونه طول بدهه. سی دل یان، مکافاتون خلی سختتر ببوه.

^{۱۵} «وای به حال شُمون ای معلمون تورات و فریسیون ریاکار! شُمون دریا و خشکی بگرده تا یه نفر به دین خوتون آره و وختی اووه مرید خوتون کورده، اووه دو برابر بتر آ خوتون، سزاوار جهنم گُنه.

^{۱۶} «وای به حال شُمون ای رنمایون کور که بگووه: ”اَر گسه به معبد قسم خوره ترسبه نی، اما اَر به طلا معبد قسم خوره، وا به قسم خودش وفا گُنه.“
^{۱۷} ای بی عقلون کور! کونشون بتر؟ طلا یا معبده که طَلاَن تقدیس بگُنه؟^{۱۸} و همیطو بگووه: ”اَر گسه به مذبح قسم خوره، ترسبه نی، اما اَر به هدیه که سر وان وَندَه ببوه قسم خوره، وا به قسم خودش وفا گُنه.“^{۱۹} ای کورون! کونشون بتر؟ هدیه یا مذبحه که هدینه تقدیس گُنه؟^{۲۰} پ، گسه که به مذبح قسم خوره، ایطو به مذبح و هر چی که سر وان قسم خورده.^{۲۱} و هر که به معبد قسم خوره، به معبد و به وانکه م وان ساکنه قسم خورده.^{۲۲} و هر که به آسُمون قسم خوره، به تخت خدا و به وانکه سر وان نشسس قسم خورده.

^{۲۳} «وای به حال شُمون ای معلمون تورات و فریسیون ریاکار! شُمون اَ نعناع و شوت و زیره ده یک وان به خدا بدهه، اما احکام مهمتر شریعت که عدالت و رحمت و اموخته، ندیده بگره. هُنون واسکه به جاب آورده بی یانکه هُنون ندید گره.^{۲۴} ای رنمایون کور! شُمون پخشنه اَ صوفی رد بگُنه، اما شتر بملقنه!

^{۲۵} «وای به حال شُمون ای معلمون تورات و فریسیون ریاکار! شُمون ری قدح و صحن پاک بگُنه، اما باطن وان پُر اَ طمع و ناپرزیه.^{۲۶} ای فریسی کور، اول منه قدح و صحن پاک گن که در اَ واتم پاک ببوه.

^{۲۷} «وای به حال شُمون ای معلمون تورات و فریسیون ریاکار! شُمون اَ قبرایه هسه سفد کوری بیسه که اَ در قشنگ به نظر برسن، اما باطن هُنون پُر اَ استخونا موردون و انواع نجاساته!^{۲۸} همیطو، شُمون اَ خوتونه به مردم صالح نشون بدهه، اما م باطن پُر اَ ریاکوری و شرارته.

^{۲۹} «وای به حال شُمون ای معلمون تورات و فریسیون ریاکار! شُمون سی پغمبرون مقبره درس بگُنه و آرامگا صالحون ب آرایه^{۳۰} و بگووه: ”اَر م روزگار بوون خومون بیدم، اته م گشتن پغمبرون پی هُنون شریک نم بیسم.“
^{۳۱} ایطو، به ضد خوتون شوهادت بدهه که بچون قاتلون پغمبرونه.^{۳۲} ایسون که ایطوره، پ اوچپایه که بوونتون شرو کوردنه، شُمون به کمال رسونه!
^{۳۳} ای مارون! ای افعی زادون! چطو اَ مجازات جهنم بگروزه؟^{۳۴} سی یانکه

مو انبیا و حکیمون و علما پیش شُمون بفرسئم و شُمون آرشونَ بکُشیه و سَر صلیب بکُشیه و آرشونَ مَ معبدا خوتون شولاق بَرَنه و شر به شر تَقَب بکُشیه. ^{۳۵} پ، کُل خین صالحون که سَر زمین رختَه بیسه، آ خین هاییل که بی کُنا کُشته بیس گروفتَه تا خین زکریا کووک پرخیا، که پِن محرابگا و قربوگا کُشته بیس، گردن شُمون. ^{۳۶} یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، قصاص کُل هُنون، ای نسل بَدَهه.

^{۳۷} «ای اورشلیم، ای اورشلیم، ای قاتل پَعَمبرون و سِنگسار کُنده رسولونه که پیشت فرسیده بیسنه! چَن رَ مَخاسم لِفِ مرغِه که بچیلونش زر بالا خودش گرد بکُنه، بچون تونَ گرد کُتم، اما نخوسی! ^{۳۸} ایسون خونت بی کس بمَنه. ^{۳۹} سی یانکه به شُمون بگووم که آ ایسون به بعد مونَ نَم بینه تا روزِه که گووه: ”مبارک با او که به نوم خداوند ب آیه.“

۲۴

زمونا آخر

^۱ وختی عیسی آ معبد اوَمه در، شاگردونش اوَمِن، مَخاسن که اووه به دیدن ساختمونا معبد بَرَن. ^۲ اما عیسی به هُنون کُف: «ای ساختمونانَ بیینه؟ یقین داشته بایه، به شُمون بگووم، سِنگِه سَر سِنگ دِگِه نَم مَنه، بلکه کُلشون بَرُمِن.»

^۳ وختی عیسی سَر کُو زتون نِسَه ببید، شاگردونش م خلوت پیش او اوَمِن، گفتن: «به اُمون گو ای وقایع کی اتفاق اُفتَه و نشونه اوَمین تو و آخر ای دنیا چیَه؟» ^۴ عیسی جوواب دا: «هوشیار بایه تا کِسِه گمراون نکُنه. ^۵ سی یانکه خلیا به نوم مو بمیاین و بگوون، ”مو مسیح هِسْم،“ و خلیانَ آ رَه بَدَر کُین. ^۶ هَمیطو درباره جنگا بَشئفه و شایعا جنگا به گوشتون بَرَسَه. اما آشفته مبابه، سی یانکه ایطو وقایعه و ا رَح دَهه، اما هنی آخر ای دنیا نرسیده. ^۷ هَمیطو ملتِه پی ملت دِگِه و مملکتِه پی مملکت دِگِه جنگ بکُین و قحطیا و زلزلا م جاها مختلفه ب آیه. ^۸ اما کُل هُنون تِنَا لِفِ شرو درد زایموین.

^۹ «م او زمون شُمونَ تسلیم دِشمنون بکُین تا زر شکنجه قرار گِرِه و کُشته بووه. کُل قوما سی دل نوم مو آ شُمون نفرت بگرن. ^{۱۰} م او روزا خلیا آ ایمون خوشون ورگشته، به یکدو خیانت بکُین و آ یکدو متنفر بیوون. ^{۱۱} مدعیون دُروگو پَعَمبری زیاده بمیان، خلیانَ آ رَه بَدَر بکُین. ^{۱۲} در نتیجه زیوتی کُنا، خلیا م مُحبت کوردن سرد بیوون. ^{۱۳} اما تِنَا گسونه نجات پدا بکُین که تا آخر

ثابت مَن. ^{۱۴} و ای خبر خووش پادشوهی م سرتاسر دنیا اعلام ببووه تا گواهی سی کُل قوما بووه. اوسون دنیا به آخر برسه.

^{۱۵} «پ وختی او ورونگر بدگل و نجسه که دانیال نبی درباره وان نوشته، دیده که م جایگا مقدس وندنه، (خواننده خوب توجه کنه تا معنی یان دونسه بووه) ^{۱۶} اوسون هر که م ولایت یهودیه بووه، به گوها گروزه ^{۱۷} و هر که ری بون خونه بووه، سی ورداشتن چی، زر ن آیه ^{۱۸} و هر که م مزرعه بووه، سی ورداشتن قبا خودش به خونه نورگرده. ^{۱۹} وای به حال زنون و سن و مارون شیرده م او روزا! ^{۲۰} دعا کنه که فرار شمون م زمسون یا م روز شمبه مقدس نبووه. ^{۲۱} سی یانکه م او زمون اوطو مصیبت عظیمه اتفاق ب افتنه که لفس ا شرو دنیا تا ایسون اتفاق ن اُفتیده و هیچ وخت ام اتفاق نم افتنه. ^{۲۲} واقعا آر خدا او روزا سخت کوتا کنه، هیچ آدمه جون سالم بدر نم بره، اما خدا سی دل برگزیدون خودش، او روزان کوتا بکنه.

^{۲۳} «م او زمون، آر کسه به شمون گووه، ”سیل کنه، مسیح اینجون!“ یا ”مسیح اونجون!“ بوور مکنه. ^{۲۴} سی یانکه مسیحون و پغمبرون دروگو بمیاین، آیات و معجزا گیه به ظهور بمیاریان تا آر ممکن بووه، حتی هنون که انتخاب بیسننه آر ه بدر گنن. ^{۲۵} سیل کنه، ا نوهاتر به شمون گفتم. ^{۲۶} سی دل یان آر به شمون گوون، ”مسیح م بیابونه،“ به اونجون مرووه؛ و آر گوون، ”م خوئس،“ بوور مکنه. ^{۲۷} هموطو که تش برق م شرق آسُمون عمل میایه و نورش تا به غرب برسه، ظهور کووک انسان ام ایطو ببووه. ^{۲۸} هر جا لشیه بووه، لاشخورن ام آ زمین و آسُمون اونجون گرد ببوون.

ورگشتن مسیح م آخر زمون

^{۲۹} «یکته، بعد ا مصیبت او روزا

» «عفتو توریک ببووه

و ما دِگه نوره نم دهه

ستارا ا آسُمون زر ب اُفتن،

و سُنینا آسُمون به اُحشه ب اُفتن.»

^{۳۰} اوسون تشویه کووک انسان م آسُمون ظاهر ببووه و کُل طایوفا دنیا سر سینه خوشون بزَنن و کووک انسان ببینن که پی قدرت و جلال عظیم سر اُورا آسُمون میایه. ^{۳۱} او ملاکون خوشه پی صدا بُلند شپور بفرسنه و هنون که او انتخاب کورده ا چار سر دنیا، آیه لا آسُمون تا به یه لا دِگه، گرد هم میازه. ^{۳۲} «ایسون، ا درخت انجیر ای درس یاد گره: به محض یانکه شاخا وان

جووټه ژند برگ بدهه، اوسون بښه که تووسون نهنگه. ۳۳ همیطو، هر وخت ای اتفاقان ببینه، دونهس بایه اومین کووک انسان نزیک، بلکه او دم در. ۳۴ یقین داشته بایه، به شمون بگووم، تا کل هنون اتفاق ن افته، ای نسل ابن نم رووه. ۳۵ آسومون و زمین ابن بروون، اما قسا مو اته ابن نم روون.

بندیر موندن سی ورگشتن عیسی

۳۶ «هیچ ک او روز و ساعت ندونه إلا بووه؛ حتی ملاکون آسومون و کووک ام او ان اطلاع ندارن. ۳۷ زمون ظهور کووک انسان لِف روزگار نوح پغمبره. ۳۸ م روزا قبل ا طوفون، قبل ا یانکه نوح به کشتی آیه، مردم بخوردن و بنوشیدن و زونه ب آسوندن و شی بکوردن ۳۹ و ندونسن چه در پشه. تا یانکه طوفون اومه و گلشون پی خودش برد. ظهور کووک انسان ام همیطو ببووه. ۴۰ ا دو پیا که م مزرعه هسن، یکه گروفته و یکه دگه بمنه. ۴۱ و ا دو زونه که پی یک گنوم آسیو بکنن، یکه گروفته و یکه دگه بمنه. ۴۲ پ بیار بووه، سی یانکه ندونه سرور شمون چه روزه ب آیه. ۴۳ یان دونهس بایه که ار صوحوبخونه دونس نر م چه وخت ا شو میایه، بیار بموند و نم هشت ا خونس نری گنه. ۴۴ پ شمون ام آماده بایه، سی یانکه کووک انسان م ساعتی بمیا که بندیرش نسه.

۴۵ «پ او غلوم امین و دونا کیه که اربابش اووه به سرپرستی خونواده خودش گمارده بووه تا خوراک هنون سر وخت دهنه؟ ۴۶ خووشا به حال او غلوم که وختی اربابش ورگرده، اووه مشغول ای کار بینه. ۴۷ یقین داشته بایه، به شمون بگووم، که اووه سر کل مایملک خودش بگماره. ۴۸ اما ار او غلوم، سرور بووه و پی خودش فکر گنه که "اربابم م اومین در گنه،" ۴۹ و ونه به آزار داین همکارون خودش و پی شرابخورون مشغول خوردن و نوشیدن بووه، ۵۰ اوسون اربابش م روزه که بندیرش نی و م ساعتی که بندیرش نی ب آیه ۵۱ و اووه ا منجا دو قل کورده، م جایگا ریاکارون ببهه، جایه که گریوه و دندون ریچه بووه.

۲۵

مئل ده باکره

۱ «م او روز، پادشوهی آسومون لِف ده باکرس که چراغا خوشونه ورداشته، به استقبال دوما رفتن. ۲ پن نفر ا باکرون دونا و پن نفر دگه نادون بیدن.

^۳ باکرون نادون چراغا خوشوئه وِرداشتن، اما روغن پی خوشون نبوردن.
^۴ اما باکرون دونا، پی چراغا خوشون ظرفا پُره ا روغن اَم بوردن. ° وختی
 اومین دوما طول کشید، تیا کُل سنگین بیسن، خو رفتن. ^۶ م وسطا شو، صدا
 یلنده به گوش رسید که بگف: ”دوما دازه میایه! به استقبالش رووه!“ ^۷ اوسون
 کُل باکرون بیار بیسن و چراغا خوشوئه آماده کوردن. ^۸ نادونون به دوناهون
 گفتن: ”قدره ا روغن خوتون به اُمون دِهه، سی یانکه چراغا اُمون ری به
 خاموشین.“ ^۹ اما دونایون جوواب دان: ”نَم دِهَم، سی یانکه روغن بس کلمون
 نی. رووه و ا فروشندون سی خوتون خَره.“ ^{۱۰} اما وختی که هُنون سی خریدن
 روغن رفتن بید، دوما رسید و باکرایه که آماده بیدن، پیش به جشن عروسی
 داخل بیسن و دَر بندس. ^{۱۱} بعد ا وان، باکرون دِگه اَم رسیدن و گفتن: ”ای آغا،
 ای آغا، دَر ریمون گوش!“ ^{۱۲} اما او به هُنون گف: یقین داشته بایه، به شُمون
 بگووم، شُمون نَم اشناسم.“ ^{۱۳} پ شُمون بیار بایه، سی یانکه ا او روز و ساعتِه
 که مو بورگردم خبر نداره.

مَثَل سو غلوم

^{۱۴} «همیطو پادشوهی اَسْمون لِفِ پپاییه که نیت سفر داش. او خادمون
 خوشه بونگ کورد و اموال خوشه به هُنون سُپورد؛ ^{۱۵} به هر کو ا هُنون به
 اندازه توونش سگه دا، به یکه پِن کیسه طلا، به یکه دو و به یکه دِگه یه کیسه
 طلا دا. اوسون روهی سفر بیسن. ^{۱۶} پپایه که پِن کیسه طلا گروفته بید، بی
 معطلی پی وان تجارت کورد و پِن کیسه طلا دِگه سود کورد. ^{۱۷} پی هَمی
 منوال، وانکه دو کیسه طلا داش، دو کیسه دِگه اَم بَدَس اُورد. ^{۱۸} اما وانکه یه
 کیسه طلا گروفته بید، رفت و زمین کند و پیل ارباب خوشه قایوم کورد.
^{۱۹} «بعد ا مدت زیاده، ارباب او خادمون ورگشت و ا هُنون حساب مَخاس.
^{۲۰} پپایه که پِن کیسه طلا اُسوند بید، پِن کیسه طلا دِگنه اَم پی خودش اُورد و
 گف: ”ای سرور، به مو پِن کیسه طلا دویی، یان اَم پِن کیسه طلا دِگه که سود
 کوردمه.“ ^{۲۱} سرورش جوواب دا: ”آفرین، ای خادم خوب و امین! م چیا کم
 امین بیدیه، پ تون وَر چیا زیاده بگمارم. بیو و م شودی ارباب خودت شریک
 بات!“ ^{۲۲} خادمه که دو کیسه طلا گروفته بید اَم پش اومه و گف: ”به مو دو
 کیسه طلا دویی، یان اَم دو کیسه طلا دِگه که سود کوردمه.“ ^{۲۳} سرورش
 جوواب دا: ”آفرین، ای خادم خوب و امین! م چیا کم امین بیدی، پ تون وَر
 چیا زیاده بگمارم. بیو و م شودی ارباب خودت شریک بات!“ ^{۲۴} اوسون
 خادمه که یه کیسه طلا اُسوند بید، نزیک اومه و گف: ”سی یانکه دونسُم پیا

تندِه هسی، ا جایه که چی نکوشتیَه درو بگنی و ا جایه که بذر نپشکنیدیَه گرد بگنی، ^{۲۵} پ ترسیدُم و پیل تون م زمین قایوم کوردُم. یان آم پیلِت!“ ^{۲۶} اما سرورش جواب دا: ”ای خادوم بدکارَه و تمبل! تو که دونسی ا جایه که نکاشتمَه، درو بگنم و ا جایه که نپشکنیدیَمَه، گرد بگنم، ^{۲۷} پ اچه پیل مون سی منفعت به صرافون ندویی تا وختی ا سفر ورگردُم وان پی سودش پس گِرم؟ ^{۲۸} پیل آرش اُسونه و به وانکه ده کیسه طلا پیشش دارَه دهه. ^{۲۹} سی یانکه به هر که دارَه، بیشتر دایَه ببووه تا به فراوونی داشته بووه؛ اما وانکه ندارَه، همو وانکه دارَه آم ا او گروفته ببووه. ^{۳۰} ای خادوم بی‌فایده م توریکی در بهه، جایه که گریوه و دندون ریچه گنه.“

روز قیامت

^{۳۱} «وختی که کووک انسان پی شکوه و جلال خودش پی کُل ملاکون آیه، سر تخت پُرشکوه خودش بنشینَه ^{۳۲} و کُل قوما نوها او حاضر ببوون و او لِف چوپونی که گوسفندون ا بزون سوا بگنه، مردم به دو دسه بر بگنه ^{۳۳} گوسفندون م سمت راس و بزون م سمت چپ خودش بوئه. ^{۳۴} اوسون به هُنون که م سمت راس او هسن بگووه: بیایه، ای هُنونه که ا بووم برکت گروفتیَه و پادشوهیَه به میراث بره که ا اول دنیا سی شمون آماده بیس بید. ^{۳۵} سی یانکه گسنَه بیدُم، به مو غذا دایه؛ تَشَنَه بیدُم، به مو ا دایه؛ غریب بیدُم، به مو جا دایه. ^{۳۶} اُخت بیدُم، مون پوشنیده؛ مَرَض بیدُم، ا مو عیادت کورده؛ م زندون بیدُم، به دیدنم اومه.“ ^{۳۷} اوسون صالحون جواب بدهن: ”سرور امون، کی تون گسنَه دیدم و به تو غذا دایم، یا تَشَنَه دیدم و به تو ا دایم؟ ^{۳۸} کی تون غریب دیدم و به تو جایه دایم یا بی جومه دیدم و تون پوشنیدم؟ ^{۳۹} کی تون مَرَض و یا م زندون دیدم و سی دیدنت اومم؟“ ^{۴۰} پادشا در جواب بگووه: ”یقین داشته بایه، به شمون بگووم، او چپایه که سی یکه ا کوچوکترین برارون مو کورده، در واقع سی مو کورده.“ ^{۴۱} اوسون به هُنون که سمت چپ او هسن بگووه: ”ای ملعونون، ا مو دیر بایه و به تَش ابدی روه که سی شطون و ملاکونش آماده بیسه، ^{۴۲} سی یانکه گسنَه بیدُم، غذا نداییم؛ تَشَنَه بیدُم، ا نداییم؛ ^{۴۳} غریب بیدُم، جایه به مو ندایه؛ بی جومه بیدُم، مون نپوشنیده؛ مَرَض و زندونی بیدُم، سی دیدنم ن اومه.“ ^{۴۴} هُنون جواب بدهن: ”سرور امون، کی تون گسنَه و تَشَنَه و غریب و بی جومه و مَرَض و م زندون دیدم و خدمتت نکوردیم؟“ ^{۴۵} در جواب بگووه: ”یقین داشته بایه، به شمون بگووم، او چپایه که سی یکه ا ای کوچوکون نکورده، در واقع سی مو نکورده بید.“ ^{۴۶} پ مجازات

ابدی نصیب هُنون ببووه، اما صالحون به حیات ابدی ره پدا بگنن.»

۲۶

توظنه قتل عیسی

۱ وختی که عیسی قِصا خوشه به آخر رسونید، به شاگردون خودش گُف:
۲ «دونه که دو روز دِگه، عِدِ پَسَخِ بَرَسَه و کووک انسانَ تسلیم بگنن تا مصلوب بووه؟»

۳ پِ کاهنون اعظم معبد و ریش سَفِدون قوم مِ کاخ کاهن اعظم که قیافا نومش بید، گرد بیسن ۴ هُنون پی یَک مشورت کوردن که چطو پی حیلَه، عیسانَ دَسگیر گُنن و گُشِنش. ۵ اما هُنون بگفتن: «ای کار نوا مِ روزا عِدِ انجوم گِرَه، مبادا مردم شورش گُنن.»

تدهین عیسی مِ بت عَنیا

۶ وختی که عیسی مِ بت عَنیا مِ خونه شَمعون جنومی بید، ۷ زونه پی ظرف مرمره اَ عطر خلی گرونه پیش او اومَه و وختی که عیسی سر سفره نِسَه بید، عطرَ سر او رخت. ۸ شاگردون وختی یانَ دیدن چر اومِن، گفتن: ۹ «ای اصراف سی چیه؟ ای عطرَ بیس به قَمَت گرونه فروخت و پیلش به فقیرون دا.» ۱۰ عیسی متوجه بیس، گُف: «اچه ای زونَه رنج بدِهه؟ او کاره خوبه دَر حق مو کورده. ۱۱ فقیرونَ هی پی خوتون داره، اما مو هی پیش شُمون نِسَم. ۱۲ ای زونَه پی رختن ای عطرَ سر بدن مو، در واقع مون سی تدفین آماده کورده. ۱۳ اَروسی به شُمون بگووم، مِ کُل دنیا، هر جا که ای انجیل موعظه بووه، کار ای زونَه آم بیاد او گُفته ببووه.»

خیانت یهودا

۱۴ اوسون یهودا اسخریوطی که یکه اَ دوزَه حَووری بید، پیش کاهنون معبد رفت ۱۵ و گُف: «چقَدَه به مو بدِهه تا عیسانَ به شُمون تحویل دوهام؟» پِ هُنون سی سکه نقره به او پرداخت کوردن. ۱۶ اَ او وخت، یهودا اَ دُما فرصت بید تا عیسانَ تسلیم گُنه.

شوم آخر عیسی پی شاگردونش

۱۷ مِ اولی روز عِدِ نون فَطیر که هَمو عِدِ پَسَخِ، شاگردونش پیش عیسی اومِن و پرسیدن: «کجا مَخی سیت تدارک بینم تا شوم پَسَخِ خوری؟» ۱۸ او به هُنون

گُف که به شَر، پیش فلان شخص روون و به او گویون: «استاد بگووَه: ”وخت مو نزدیک بیسه. مَخُم رسم پَسَخ پی شاگردوئم م خونت به جا آرُم.“»^{۱۹} شاگردون هموطو که عیسی گُف بید، کوردن و شوم پَسَخ تدارک دیدن.

^{۲۰} شو رَسید و عیسی پی دوزَه شاگرد خودش سَر سفره نشس. ^{۲۱} وخت صرف شوم، عیسی گُف: «یقین داشته بایه، به شُمون بگووُم، یکَه آ شُمون مونَ تسلیم دشمن بگنَه.»^{۲۲} شاگردون خلی غمگین بیسن و یکَه بعد آ یکَه یگَه آ او پرسیدن: «مو که او گس نیسُم، سرورُم؟»^{۲۳} عیسی جواب دا: «وانکه دَس خوشه پی مو م قدح بیزَه، همو وان مونَ تسلیم بگنَه.»^{۲۴} کووک انسان هموطو که دربارَه او نوشته بیسه، برووَه، اما وای به حال او گسبه که به کووک انسان خیات گنَه و اووَه تسلیم دشمن گنَه. بتر بید که هیچ وخت زوییده نَم بیس.»^{۲۵} اوسون یهودا، تسلیمکننده او، در جواب گُف: «استاد، آیا مو وانم؟» عیسی جواب دا: «تو خودت گفتی!»

^{۲۶} وختی هنی مشغول خوردن بیدن، عیسی نونَ گروفت و بعد آ شکرگزاری، قَل کورد و به شاگردون دا و فرمود: «گره، خوره؛ یان بدن مون.»^{۲۷} اوسون جومَ گروفت و بعد آ شکرگزاری وانَ به شاگردون دا و گُف: «کُل شُمون آ یان نوشه.»^{۲۸} یان خین مو سی عهد جدیدَه که سی دل خلیا سی آمرزش گناها برزَه.^{۲۹} به شُمون بگووُم که آ ای محصول آنگیر یگَه نَم نوشُم تا روزَه که وانَ پی شُمون م پادشوهی بووه خودم، تازه نوشُم.»^{۳۰} اوسون بعد آ خوندن سروده، به سمت گُو زتون به رَه آفتیدن.

پشگویی انکار پطرس

^{۳۱} اوسون عیسی به هُنون گُف: «آمشو کُل شُمون سی دل مو بلغزه. سی یانکه نوشته بیسه،

«چوپون بزُم»

و گوسفندون گله پشک ببوون.»

^{۳۲} اما بعد آ وانکه زنده بیسُم، قبل آ شُمون به جلیل برووُم.»^{۳۳} پطرس جواب دا گُف: «حتی آر کُل سی دل تو لغزن، مو هیچ وخت نَم لغزُم.»^{۳۴} عیسی به او گُف: «یقین داشته بات، به تو بگووُم که همی آمشو، پش آ بونگ خروس، سو رَ مونَ انکار بگنی!»^{۳۵} اما پطرس گُف: «حتی آر لازوم بووه پی تو میزُم، انکارت نَم گنم.» باقه شاگردون ام ایطو گفتن.

باغ جتسیمانی

^{۳۶} اوسون عیسی پی شاگردون خودش به جایه به اسم جتسیمانی رفت و به

هُنُونٌ كُفٌّ: «اینجور نشینه تا مو به اونجون رووم، دعا گنم.»^{۳۷} اوسون پطرس و دو کووک زیدی پی خودش بورد و ناراحت و مضطرب بیس،^{۳۸} به هُنُونٌ كُفٌّ: «جوئم اقدّه پُر ا غُصَص، که ا فرط غم به حال مورِدن اُفْتِیْدْمَه. اینجور مَنَه و پی مو بیار بایه.»^{۳۹} اوسون قدره پش رفت به ری سَر خاک اُفْتِیْد و دعا کورد: «ای بووه مو، آر ممکن ای رَنج آ مو دیر گن، اما نه به خاس مو، بلکه به اراده تو.»^{۴۰} اوسون پیش شاگردون خودش ورگشت و هُنُونٌ كُفْتِیْدَه دید. پ به پطرس كُفٌّ: «آیا نترسه ساعته پی مو بیار مَنَه؟»^{۴۱} بیار بایه و دعا گنه تا م آزمایش ن اُفْتِه. روح مشتاق، اما جسم ناتون.»^{۴۲} پ اُندو رفت و دعا کورد: «ای بووه مو، آر ممکن نی ای رنج آ مو گذرده، پ هر چی اراده تون انجوم بووه.»^{۴۳} وختی ورگشت، هُنُونٌ هَمُوَطُو خو دید، سی یانکه تیاشون سنگین بیس بید.^{۴۴} پ یه ر دیگه هُنُونٌ به حال خوشون هشت و رفت و سی سوومی ر هَمو دعان تکرار کورد.^{۴۵} اوسون پیش شاگردون اوَمَه و به هُنُونٌ كُفٌّ: «آیا هنی خوه و اسراحت بگنه؟ ایسون ساعت مقرر نزیک بیسه و کووک انسان به دس گناکارون تسلیم ببووه.»^{۴۶} ورسکه، رووم. ایسون تسلیم‌کننده مو آرَه برسه.»

دَسْگِیْر بَیْسِن عِیْسِی

^{۴۷} عیسی هَمُوَطُو که قصه بکورد یهودا، یکه آ او دوزه تن، پی دسه گپه مسلح به چماق و شمشیر، آ جانب کاهنون اعظم معبد و ریش سفیدون قوم، آر ره رسیدن.^{۴۸} تسلیم کننده او به همراهون خودش نشونه دایه و كُفٌّ بید: «او کسپه که ببوسم، هَمو وان؛ اووه گره.»^{۴۹} پ بی معطلی به عیسی نزیک بیس و كُفٌّ: «سلام، استاد!» و اووه بوسید.^{۵۰} عیسی به او كُفٌّ: «ای رفیق، کار خوته گن.» اوسون او افراد پش اوین، سَر عیسی رختن و اووه دَسْگِیْر کوردن.^{۵۱} هَموسون، یکه آ همراهون عیسی دس به شمشیر بورد، وان کشید و ضربه به خدمتکار کاهن اعظم رند و گوشش بُرید.^{۵۲} اما عیسی به او فرمود: «شمشیر خوته غلاف گن سی یانکه هر که شمشیر گشته، پی شمشیر آم گشته ببووه.»^{۵۳} آیا گمون بگنی نترم ایسون آ بووه خودم خاسه بووم که بیشتر آ دوزه دسه ملاکه به یوریم فرسنه؟^{۵۴} اما در او صورت پشگویییا کتابا مقدس چطو تحقق پدا بگنه که بگووه ای وقایع وا رخ دهه؟^{۵۵} م او وخت، خطاب به او جوماعت كُفٌّ: «مَر مو ره رنم که پی چماق و شمشیر سی گروفتنم اویمه؟ مو هر روز م صحن معبد بنشسم و تعلیم بدام و مون نگروفته.»^{۵۶} اما کُل هُنُون اتفاق اُفْتِیْد تا پشگویییا پعمبرون تحقق پدا گنه.» اوسون کُل شاگردون هشتنتش،

محاکمه در حضور شورا یهود

^{۵۷} هُنون که عیسانَ گروفتار کوردن بید، اووَه پیش قیافا، کاهن اعظم بوردن. اونجون معلمون تورات و ریش سفیون گرد بیدن. ^{۵۸} اما پطرس دیرا دیرا اُدما عیسی رفت تا به صحن خونه کاهن اعظم رسید. پ اوومه تو و پی نگبونون نشس تا آخر عاقوبت کارَ بیئه. ^{۵۹} کاهنون اعظم معبد و کُل اعضا شورا اُدما جوسن شوهادت دُرو علیه عیسی بیدن تا اووه کُشن، ^{۶۰} اما پی ای وجود که خلیا جلو رفتن و بر علیه عیسی شوهادتا دُرو بدان، شورا نترس دلیله سی کُشتن او جورَه. اخیر دو نفر ورسیدن، ^{۶۱} گفتن: «ای پیا گفته، "مو ترم معبد خدانَ ورون کُتم و ظرف سو روز وانَ اندو سازم."» ^{۶۲} اوسون کاهن اعظم ورسید و ا عیسی پرسید: «هیچ جواب نم گویی؟ یان چیه که علیه تو شوهادت بدهن؟» ^{۶۳} اما عیسی هموطو ساکت موند. کاهن اعظم به او گُف: «به خدا زنده قسمت بدو هام که به اُمون گویی آیا تو مسیح، کووک خدوی؟» ^{۶۴} عیسی جواب دا: «تو خودت ایطو بگویی! و به شُمون بگووم که ا ایسون به بعد کووک انسانَ بیینه که به دس راس قدرت نسه، سر اُورا اَسُمون میایه.» ^{۶۵} اوسون کاهن اعظم یقه خوشه درد و گُف: «کفر گُف! دِگه چه نیاز به شاهده؟ شُمون که ایسون کفر اووه شُفتنیه، ^{۶۶} حکمتون چیه؟» در جواب گفتن: «سزاش مرگه!» ^{۶۷} اوسون م ری عیسی تُف بسن، اووه زن. بعضه ام به او کشیدی بزندن، ^{۶۸} گفتن: «ای مسیح، نبوت کُن و گو کی تون زند؟»

پطرس عیسانَ انکار بکنه

^{۶۹} اما پطرس در ا خونه، م حوش نسه بید که یکه ازنون خدمتکار پیش او اوومه و گُف: «تو ام پی عیسی جلیلی بیدی!» ^{۷۰} اما او پیش کُل مونکر بیس و گُف: «ندونم چه بگویی!» ^{۷۱} اوسون اُلا اوون خونه رفت. اونجون یکه ا زنون خدمتکار دِگه اووه دید و به حصار گُف: «ای پیا ام پی عیسی ناصری بید!» ^{۷۲} پطرس ای ر ام انکار کورد، قسم خورد که «مو ای پیاَن نم اشناسم.» ^{۷۳} تیکه بعد، گسونه که اونجون وسیده بیدن، پش اوین و به پطرس گفتن: «بی شک که تو ام یکه ا هُنون هسی! ا لهجت معلومه!» ^{۷۴} اوسون پطرس لعن کوردن شرو کورد و قسم خورد، گُف: «ای پیاَن نم اشناسم!» همو دم خروس بونگ زند. ^{۷۵} اوسون پطرس قِصا عیسانَ بیاد اُورد که گُف بید: «نوها بونگ خروس، سو ر مون انکار بکنی!» پ در رفت و به تحلی گریوس.

خودکشی یهودا

۱ سحر گه، کُل کاهنون اعظم معبد و ریش سفون، پی یک مشورت کوردن که عيسان گُشن. ۲ پ اووه دس بسه بوردن و به پيلائس فرموندان رومی، تحویل دان.

۳ وختی یهودای خائن دید که عيسان محکوم کورده، آ کار خودش پشمون بیس و سی سکه نقره به کاهنون اعظم معبد و ریش سفون ورگردونید و گُف: ۴ «گنا کوردم و باعث رختن خین بی گناهه بیسم.» اما هُنون جواب دان: «به امون چه؟ خودت دونی!» ۵ اوسون یهودا سکان م معبد سر زمین رخت و در رفت، خوشه حلق آویز کورد. ۶ کاهنون اعظم معبد سکان آ زمین گرد کورده، گفتن: «رختن ای سکا م خزینه معبد جایز نی، سی یانکه خین بهاس.» ۷ بعد آ مشورت، پی او پیل، مزرعه کیزه گری خریدن تا وان قبرسون غریبون گُشن. ۸ سی دل یان او محل تا به امروز به «مزرعه خین» معروفه. ۹ ایطو، پشگویی ارمیا نبی به حقیقت رسید که گُف بید: «هُنون سی سکه نقره ورداشتن، یعنه قمتیه که قوم اسرائیل سی او تعیین کوردن ۱۰ و پی وان مزرعه کیزه گره خریدن، اوطو که خداوند به مو امر فرمود بید.»

محاکمه در حضور پيلائس

۱۱ اما عیسی در حضور پيلائس فرموندان وسید. او آ عیسی پرسید: «آیا تو پادشا یهودیونی؟» عیسی جواب دا: «تو خودت ایطو بگووی!» ۱۲ اما وختی که کاهنون اعظم معبد و ریش سفون اتهامیه وش وارد کوردن، هیچ جواب نگُف. ۱۳ پ فرموندان آ او پرسید: «نم شنفی چقهده علیه تو شوهادت بدهن؟» ۱۴ اما عیسی حتی به یه اتهام آم جواب ندا، اوطو که فرموندان خلی متعجب بیس.

۱۵ فرموندان رسم بر یان بید که وخت عد یه زندونی به انتخاب مردم آزاد گنه. ۱۶ م او زمون زندونی معروفه به نوم باراباس م حبس بید. ۱۷ وختی که مردم گرد بیسن، پيلائس ا هُنون پرسید: «کیه مخه سیتون آزاد گنم، باراباس یا عیسی معروف به مسیح؟» ۱۸ یان سی دل یان گُف که دونس عيسان آ حسیدی به او تسلیم کورده. ۱۹ وختی که پيلائس سر مسند قضاوت بسه بید، زوش پغومه سی او فرسید، به ای مضمون که: «تون پی ای پیا بی گنا کاره نبوه، سی یانکه امروز خووه درباره او دیدم که مون خلی رنج دا.» ۲۰ اما کاهنون

معبد اعظم و ریش سَدون، قومَ ترغیب کوردن تا آزودی باراباس و مرگ عیسانَ خاصه بون. ^{۲۱} پ وختی فرموندار پرسید: «کونشون آ ای دوتانَ سیتون آزاد کُنم؟» جواب دان: «باراباس.» ^{۲۲} پیلانُس فرموندار پرسید: «پ پی عیسی معروف به مسیح چه کُنم؟» کَلشون گفتن: «صلیب گَنیش!» ^{۲۳} پیلانُس پرسید: «آچه؟ چه بدی کورده؟» اما هُنون بِلندتر دادِ بَداد کوردن که: «صلیب گَنیش!»

^{۲۴} وختی پیلانُس دید که تقلاش بی فایدس و دید که داره شورش بووه، تَشْت اووه مَخاس و دَسا خوشه نوها مردم شُشت و گُف: «مو آ خین ای پیا بری هَسْم. خوتون دونه!» ^{۲۵} مردم کُل در جواب گفتن: «خین او گردن اُمون و بَچون اُمون با!» ^{۲۶} اوسون پیلانُس، باراباس سیشون آزاد کورد و عیسانَ شولاق رَند، دا تا به صلیب گَنیش.

مسخره کوردن عیسی

^{۲۷} سربازون پیلانُس، عیسانَ به صحن کاخ فرموندار بوردن و کُل دَسبه سربازون دورش گِرد بیسن. ^{۲۸} هُنون لباسا عیسانَ یرُوردن، رَدا گلونه وَش کوردن ^{۲۹} و تاجه آ خار بَفتن و سَرش وندن و چووه به دَس راس او دان. اوسون نوهاس زونی بَرندن، پی مسخره بگفتن: «درود بر پادشا یهود!» ^{۳۰} وَش تُف بَسن، چووه آ دَسش ب اُسوندن و م سَرش بَرندن. ^{۳۱} بعد آ وانکه اووه مسخره کوردن، ردانَ آ وَش یرُوردن، جوِمه خوشه وَش کوردن. اوسون اووه دَر بوردن تا به صلیب گَنیش.

به صلیب بیسن عیسی

^{۳۲} م رَه، به پیایه آ اهولی قیرِوان به نوم شَمعون برخوردارن و اووه وادار کوردن صلیب عیسانَ حمل کُنه. ^{۳۳} وختی به جایه به اسم جُلُجتا، که به معنی محل جَمَمَس رسیدن، ^{۳۴} به عیسی شراب قوطی به زرداب دان. وختی وانَ مَرَه کورد، نَخاس نوشه. ^{۳۵} وختی که اووه به صلیب گَنیدن، سی بَر کوردن جوماش، منجا خوشون قرعه بَسن ^{۳۶} اوسون هَمونجون به نگیونی او نشسن. ^{۳۷} هَمیطو، تخصیر نومَه به ای عبارت سَر لوجه نوشتن و وانَ بالا سَرش گیر کوردن: «یانَ عیسی، پادشا یهودیون.»

^{۳۸} دو رَه رَن آم پیش به صلیب گَنیدن، یکَه آ سمت راس و یکَه دِگه آ سمت چپ او. ^{۳۹} رَگدرون سَرا خوشوئه تکون دایه، پی ریشخند ^{۴۰} بگفتن: «ای تو که مَخاسی معبدَ خراب کُنی و سو روزه وانَ آندو سوزی، ایسون خوته نجات ده! آر کووک خُدویی آ صلیب بیو زرا!» ^{۴۱} کاهنون اعظم معبد و معلمون

تورات و ریش سَفِدُون آم مسخرش کوردن، بگفتن: ^{۴۲} «بَقِيَّتَه نجات دا، اما خوشه نَتَرَه نجات دَهَه! آر پادشا اسرائیلَه، ایسون آ صلیب زر آیه تا به او ایمون آرم. ^{۴۳} او بگف به خدا توکل داره؛ پ آر خدا دوسش داره، ایسون اووه نجات دَهَه، سی یانکه ادعا بکورد کووک خداس!» ^{۴۴} هَر دون رَه زَن آم که پیش سَر صلیب بیدن، هَمیطو به او اهانت بکوردن.

مرگ عیسی سَر صلیب

^{۴۵} او روز، آ دَوَرَه ظور تا ساعت سو پَسین، توریکی کُل او سرزمین گروف. ^{۴۶} نَزیک ساعت سو، عیسی پی صدا یَلند فریاد کشید و گُف: «ایلی، ایلی، لَمَّا سَبَقْتَنی؟» یعنی «خدای مو، خدای مو، آچه مونَ تِنَا هِشْتَبَه؟» ^{۴۷} بعضیه آ حاضران وختی یانَ شَنفْتَن، مَرسن: «ایلیا نَبی بونگ بگنه.» ^{۴۸} یکه آ هُنون بی معطلی دو گند و ابرییه آورد، وانَ آ شراب تروش پُر کورد و سَر چووه وَند و نوها دون عیسی بورد تا نوشه. ^{۴۹} اما باقه گُفتن: «اووه به حال خودش هِلَه تا بینم آیا ایلیا سی نجاتش میآیه؟» ^{۵۰} عیسی آندو پی بونگ یَلند داد زَند و روح خوشه تسلیم کورد. ^{۵۱} هَموسون پرده داخل معبد آ بالا تا زَر دو قَل بیس. زمین لرزید و سِنگا ترک خوردن. ^{۵۲} قبرا گوشسن و بدنا خلی آ مقدسین که م قبرا آسوده بیدن، ورسیدن. ^{۵۳} هُنون آ قبرا دَر اوَمِن و بعد آ رستاخیز عیسی، به سَر مقدس رفتن و خوشونه به تعداد زیاده آ مردم نشون دان. ^{۵۴} وختی فرموده سربازون و نفراتش که مأمور نَگبونی آ عیسی بیدن، زمین لرزه و کُل ای اتفاقانَ دیدن، وحشت کوردن، گُفتن: «آروسی او کووک خدا بید.»

^{۵۵} خلی آ زنون آم اونجون بیدن و آ دیر سیل بکوردن. هُنون آ جلیل آ دُما عیسی اوَمِن بید تا اووه خدمت گُئن. ^{۵۶} بِن هُنون مریم مَجْدَلِیَه و مریم مار یعقوب و یوسف و هَمیطو مار کووکون زبیدی بیدن.

دفن عیسی

^{۵۷} وخت غروب، پیایه ثروتمند به نوم یوسف که آلِ سَر رامه بید و یکه آ شاگردون عیسی بید، ^{۵۸} پیش پیلانُس رفت و بدن عیسانَ طلب کورد. پیلانُس دستور دا بدن عیسانَ به او دهن. ^{۵۹} یوسف بدن عیسانَ ورداشته، م پارچه کتون پاکه لَفنید ^{۶۰} و م مقبره تازه که سی خودش م صخره تروشید بید، وَند و سِنگ گِبه نوها دوری مقبره سولنید و رفت. ^{۶۱} مریم مَجْدَلِیَه و او مریم دِگه اونجون نوها مقبره نَسه بیدن.

۶۲ روز بعد، که بعد آ «روز تهیه» بید، کاهنون اعظم معبد و فریسیون پیش پیلانُس گرد او مین، گفتن: ۶۳ «ای سرور! به یاد دارم که او فریبکار وختی زنده بید، بگف، بعد آ سو روز آ موردون بورسُم.» ۶۴ پ فرمون ده مقبرنه تا روز سووم نگبونی گُین، مبادا شاگردونش این، بدن اووه دُزن و به مردم گوون که او آ موردون ورسیده، که در ای صورت، ای فریب آخر آ فریب اول بتر ببووه.» ۶۵ پیلانُس جوواب دا: «شُمون نگبونونه داره. رووه و وان اوطو که صلاح دونه، محافظت گُنه.» ۶۶ پ رفتن و سنگ مقبرنه مُر و موم کوردن و نگبونونه اونجون وندن تا آ مقبره حفاظت گُین.

رستاخیز عیسی

۱ بعد آ شَمبه مقدس، سحر گه روز یه شَمبه، مریم مَجْدَلِیه و او مریم دِگه پی یک سی دیدن مقبره رفتن. ۲ یکتَه زمین لرزه تُنده اتفاق اُفتید، سی یانکه ملاکه خداوند آ اَسْمون نازل بیس و آلا مقبره رفت و سنگ آ نوها وان به کناره سولنید و سر وان نشس. ۳ ری او ملاکه لِف نور اَسْمون برق بزند و جومش لِف برف، سفد بید. ۴ نگبونون آ ترس دیدن او ملاکه بیکسن و لِف موردون جُمه نم خوردن! ۵ اوسون ملاکه به زنون گُف: «مترسه! دوئم که دُما عیسی مصلوب هِسِه. ۶ او اینجون نی، سی یانکه هموطو که فرمود بید، آ موردون زنده بیسه! بیایه و جاییه که بدن او بیدنه سل گُنه، ۷ اوسون بی معطلی رووه و به شاگردونش گووه که «او آ موردون ورسیده و نوها شُمون به جلیل پرووه و اونجون اووه بیینه.» ۸ «یادتون نرووه و ای پغوم رسونه!» ۹ پ زنون پی ترس و شودی زیاده، بی معطلی آ مقبره او مین در و آلا شاگردون رفتن تا ای واقعنه به هُنون خبر دهن. ۹ یکتَه عیسی پی هُنون ری به ری بیس و گُف: «سلام بر شُمون با!» زنون پش او مین و ری پاها او اُفتیدن، اووه پرستش کوردن. ۱۰ اوسون عیسی به هُنون فرمود: «مترسه! رووه و به براروئم گووه که به جلیل روون. اونجون مون بیین.»

گزارش نگبونون

۱۱ هنی زنون م ره بیدن، که عده آ نگبونون به شر رفتن و کل وقایع به کاهنون اعظم معبد گزارش دان. ۱۲ هُنون ام بعد آ دیدار و مشورت پی ریش

سَفِدُون، به سربازون پیل زیاده دایه، ^{۱۳}گفتن: «وا به مردم گووه که شاگردونش شو به شو اومِن و وختی که اُمون خو بیدم، بدن اووه دُزیدن.» ^{۱۴} و آر ای خبر به گوش فرمودار رَسَه، اُمون خومون جووابش بدهم تا سی شُمون مشکله دُرس نبوه.» ^{۱۵} نگبونون پیل اُسوندن و طبق اوچیاپه که به هُنون گفته بیس بید عمل کوردن و ای داستان تا امروز بن یهودیون شایعه.

مأموریت گپ

^{۱۶} اوسون او یازه شاگرد به جلیل، سر گووه که عیسی به هُنون فرمود بید، رفتن. ^{۱۷} وختی اونجون عیسان دیدن، اووه پرستش کوردن. اما بعضیه شک کوردن. ^{۱۸} اوسون عیسی نزیک اومه و به هُنون فرمود: «کُل قدرت، م اَسْمون و سر زمین به مو سُپورده بیسه. ^{۱۹} پ رووه و کُل قومان شاگرد مو کُنه و هُنون به نوم بووه، کووک و روح القدس تعمید دِهه ^{۲۰} و به هُنون تعلیم دِهه که هر چی به شُمون فرمون دامه، به جا آرِن. ایسون مو هر روز تا آخر ای دنیا پی شُمون هِسْم!»

